အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာ

မိုးညှင်းမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၆ – ၂၀၂၀)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာ၊ မိုးညှင်းမြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန)
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ

မာတိကာ

မာတိကာ ၁

အတိုကောက်စကားလုံးများ ၄

စကားချီး ၅

အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ မိုးညှင်းမြို့နယ် ၇

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ် **၈**

(၁) နိဒါန်း- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု ၈

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်

(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ၁၀

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ ၁၀

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ

(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ ၁၃

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအားလက်လှမ်းမီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၈

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၂၀

(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ် ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၂၁

(၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၃

(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်

(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း

(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

(၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၈

(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ ၂၉

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ

(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ

(၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၃၀

(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း

(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း

(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ **၃၃**

(၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

ဇယား ၁လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား ၃ လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား ၄ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား ၅ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ

ဇယား ၆ ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

ဇယား ၇ ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ

ဇယား ၈ ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား ၉ ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား ၁၀ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏**လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ**
ဇယား ၁၁ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၂ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏**စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု**
ဇယား ၁၄ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် **ရေသွင်းဇရိယာ**
ဇယား ၁၅ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း
ဇယား ၁၆ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၁၈ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၁၉ **မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ**
ဇယား ၂၀ **မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ**
ဇယား ၂၁ **မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ**
ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား ၂၃-က **စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး**မဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား၂၃-ခ**စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး**မဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် **ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲ**များ
ဇယား ၂၄ **ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ**
ဇယား ၂၅ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း
ဇယား **၂၆** ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ
ဇယား ၂၇ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ
ဇယား ၂၈ ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
ဇယား၂၉**သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ**
ဇယား ၃၀ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း
ဇယား၃၁ကျောင်းတက်နှုန်း
ဇယား ၃၂ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား၃၃**ပညာရေး** အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ
ဇယား ၃၄ **အဖြစ်များသော** ရောဂါများ
ဇယား၃၅ လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှုန်းမှုနှင့် အာဟာရဆန်းစစ်မှု
ဇယား ၃၆ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား ၃၇ သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု
ဇယား၃၈ အိမ်သာ အမျိုးအစား
ဇယား၃၉ ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ
ဇယား ၄၀ ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၄၁ ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

ဇယား ၄၂ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
ဇယား ၄၃ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
ဇယား ၄၄ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား ၄၅ ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ
ဇယား ၄၆ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၄၇ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု
ဇယား ၄၈ မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၆၇

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃)ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ) ၆၉

ကိုးကားစာရင်း ၇၄

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ
DRD	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
HIV	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်
MADB	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
MEB	မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်
MMK	မြန်မာကျပ်
MoALI	စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
NGO	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
PRA	ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း
SLRD	ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန
STD	လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ
PTA	မိဘဆရာအသင်း
TB	တီဘီရောဂါ
VDG	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၁၉/၂၀ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ပံ့ပိုးပေးသော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင် ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများ စနစ်တကျ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကို အသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့ အချင်းချင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်း စဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများမှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း ၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပါ သည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကိုထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့် ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊

ပေါ်ပေါက်လာသည့် အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေး ရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင်အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ် ဆောင်သွားရပါမည်။

ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိကဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ)သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ၏အသေးစိတ် အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

စက်တင်ဘာ၊ ၂၀၁၆

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့
အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာ
မိုးညှင်းမြို့နယ်

အုန်းစံဆိုင် ကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ မိုးညှင်းမြို့နယ်

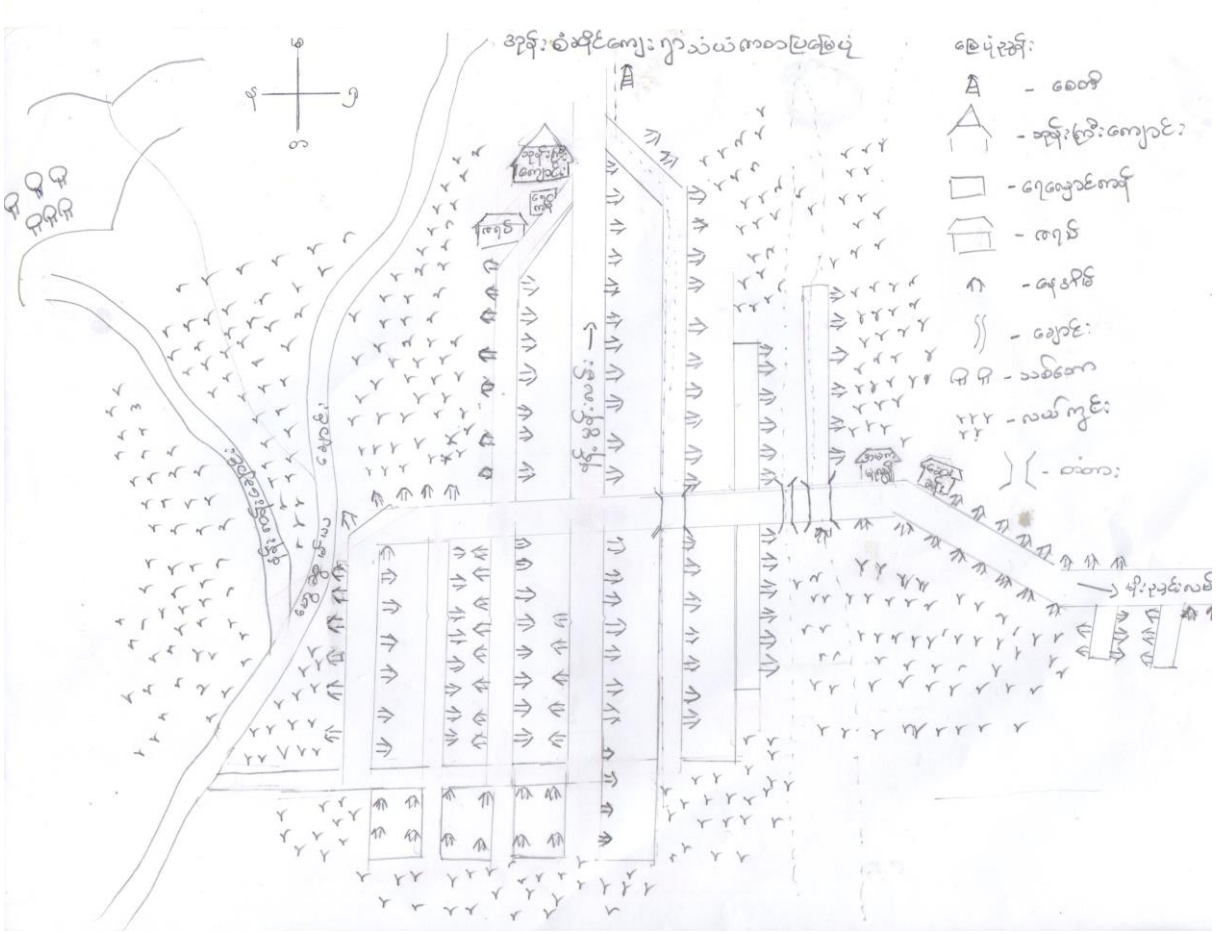

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကိုလေ့လာသုံးသပ်ပြီးတစ်နိုင်ငံလုံးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများရေးဆွဲအကောင်ထည်ဖော်မည့်အစီအစဉ်သစ်ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးအတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကိုအလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်းအကောင်ထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သောနည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အပံ့အပိုးဖြစ်စေသောအချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလအပြီးတွင် ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့်ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအနေနှင့်ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊ စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့်လမ်းကြောင်းများကိုလည်းဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သောအစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့်ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏အသုံးဝင်မှုများကို သိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်များအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက်မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူအညီများကိုစုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကိုမြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအားတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဗျူဟာမြောက်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများအားပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအားသိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အရေး ရပ်တည်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာငွေကြေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှုပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းစီစဉ်မှုများပြုလာနိုင်ပါမည်။

၁.၂ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင်သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့် အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါ သည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်းမှုရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေး အခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့ အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအားအများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံး ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကိုဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သောအရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက် သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က)တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာသည် မိုးညှင်း၊နန့်မွန်းကားလမ်းပေါ်တွင် တည်ရှိပြီး အုပ်ချုပ်ရေး ရုံးစိုက်ရာ မိုးညှင်းမြို့နှင့်ဆက်သွယ်သွားလာရန်လွယ်ကူသည်။ မိုးညှင်းမြို့နှင့်(၈)မိုင်ခန့် ကွာဝေးပါ သည်။အုန်းစံဆိုင်ကျေး သည်မြေပြန့်ဒေသတွင်တည်ရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို အဓိကထား၍ အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ဒေသ၏ပျမ်းမျှမိုးရေချိန် လက်မမှာ (၆၀) မှ (၈၀)ဝန်းကျင်တွင်ရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အသင့်အတင့် အထောက်အကူပြုသည်။ ရွာ၏အနောက်ဘက်တွင် ဟွေဆွမ်းယ တောင်ကျချောင်းလေးရှိသည်။ ဤချောင်းသည် စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အဓိကအားထားရသော ချောင်းကလေးဖြစ်သည်။ ကျေးရွာ တည်ရှိရာသည် တောင်ခြေရင်းတွင် တည်ရှိပြီး တောင်ကျချောင်းကလေးများ ရှိပါသည်။ လယ်ယာ မြေများတွင် စပါး၊ပဲ စသည်တို့ကို အဓိကထားစိုက်ပျိုးကြသည်။ နှစ်စဉ်တောင်ကျချောင်းကြောင့် လယ်၊ယာမြေများရေလွှမ်းမိုးမှုဒဏ်ကို များစွာထိခိုက် ပျက်စီးဆုံးရှုံးရသော်လည်း ရွာအတွင်းသို့ စီးဝင်ခြင်းတော့ မရှိပါ။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

လယ်ယာမြေအသင့်အတင့်ရှိပြီး မြေပြန့်ဒေသဖြစ်ကာ မြေဆီအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင် သဘာဝသယံဇာတအဖြစ် သဲ၊ကျောက်၊ဝါးများထွက်ရှိသည်။ တောင်သူ အချို့၏လယ်ယာမြေများသည် မိုးရေခံ လယ်များဖြစ်ကြသည်။ အချို့မှာစိမ့်စမ်းရေကို သုံးကြသည်။ စပါးနှင့်ပဲကိုသာ အဓိကစိုက်ပျိုးကြသည်။ သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များလည်း ရရှိနိုင်မှု နည်းပါးသွားပြီဖြစ်သော်လည်း တောတောင်များနှင့် နီးသဖြင့် နွားစာနှင့် ဆေးဖက်ဝင်အပင်အချို့ကို လက်လှမ်းမီနေပါသေးသည်။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က)လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၂၃၅)စုနှင့် ကျား(၅၆၉)၊မ (၅၅၆)ဦးဖြင့် လူဦးရေပေါင်း (၁၁၂၅)ဦး ရှိကာ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှ (၄.၈)ဦး သာရှိသဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ ပျမ်းမျှတစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှနှုန်း(၅)ဦးထက် လျော့နည်းသည်။ ကျေးရွာတွင် ရှမ်းနီလူမျိုးများ အများဆုံးနေထိုင်ကြပြီး အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်သည် ကျေးရွာ၏ လူဦးရေပေါင်း၏ (၆၈.၆)% ခန့်ရှိသဖြင့် လူသား အရင်းအမြစ်ကောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ကာ လူငယ်များကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးပြီး ဒေသစီးပွားရေး တိုးတက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းကောင်းများရှိသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အမျိုးသားဦးရေသည် အမျိုးသမီး ဦးရေထက် (၀.၉)%မျှပိုများသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ – ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းသည် စိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး တစ်ရွာလုံး၏ဝင်ငွေအနေအထားမှာ သာမန်အားဖြင့် လျော့နည်းသည်။ ဆင်းရဲချမ်းသာအဆင့်သတ်မှတ်မှုတွင် အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏ (၅၃.၂)%သည် ဆင်းရဲနှင့် အလွန်ဆင်းရဲအိမ်ထောင်စုအဆင့်အဖြစ်ခံယူကြပြီး (၁၂.၃)%သည် ချမ်းသာသည့်အဆင့်၊ (၃၄.၅)%သည် အလယ်အလတ်အဆင့်ရှိကြသည်ဟု သတ်မှတ်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု လယ်ယာသုံး စက်ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မိုးရေခံနှင့် စိမ့်စမ်းရေ စိုက်ပျိုးနိုင်မှုကြောင့် ကျေးရွာစီးပွားရေးအနေအထားမှာ အသင့်အတင့်ကောင်းသည်ဟု ပြောနိုင်သည်။ ချမ်းသာသော လယ်သမားအိမ်ထောင်စုများအပြင် အခြားလယ်သမား အိမ်ထောင်စုများ အချို့မှာလည်း လယ်သမား၊ဆန်ကြိတ်စက်၊ သစ်ခွဲစက်စသော အသေးစားအိမ်တွင်းလုပ်ငန်းများတွင်လည်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ငွေချေးသော မိသားစုအချို့နှင့် အစိုးရဝန်ထမ်း အချို့လည်း ငွေရေးကြေးရေး အသင့်အတင့် အဆင်ပြေကြသည်။

ယင်းတို့နောက်ဆင်းရဲအဆင့်သည် ကျေးရွာတွင်အများဆုံးဖြစ်ပြီး မြေယာအနည်းငယ်ပိုင်သော လယ်သမားများ၊ လက်လုပ်လက်စားနှင့် မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများပါဝင်သည်။ ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်မြင့်မားပြီး (၇၉) အိမ်အထိရှိကာ အများစုမှာ ဆင်းရဲနှင့် အလွန်ဆင်းရဲအဆင့်ရှိ အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ကြသည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာတွင်မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများပြားသော်လည်း ရာသီအလိုက်လယ်ယာလုပ်ငန်း၊ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း၊ လက်လီ၊ ဆန်ကြိတ်စက်၊ တနိုင်တပိုင်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများတွင် အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေရရှိနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာမှ ဆင်းရဲနှင့်အလွန်ဆင်းရဲအိမ်ထောင်စုများ၏ (၃၀)

ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်သော အိမ်ထောင်စု (၃၉)စုကို လေ့လာဆန်းစစ်မှုအရ ယင်းတို့၏ (၁၉)မှာ သူတစ်ပါးထံမှ ချေးငှားပြီးမှ နှပ်မှန်စားသုံးနိုင်ကြောင်း၊ အခြားသော(၂၀)မှာ (၆)လမှ (၁၂)လခန့် သူတစ်ပါးထံမှ ချေးငှားစရာမလိုဘဲ နပ်မှန်စားသုံးနိုင်ကြကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ အကြွေးတင်ရှိမှုတွင် တွေ့ဆုံခဲ့သော အိမ်ထောင်စုအားလုံးသည် အကြွေးငွေ (၂၀၀၀၀)ကျပ်မှ (၄၅၀၀၀၀)ကျပ် ထိတင်ရှိ နေကြသည်။

ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စုများအနက် အိမ်ထောင်စု(၅) စု ခန့်သည် အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စုများ ဖြစ်ကြပြီး ထိုအိမ်ထောင်စုများမှာ ဆင်းရဲကာ မိသားစုဦးရေ များပြားကြသည်။ မုဆိုးဖို၊ တစ်ခုလပ် ဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု(၁)စုသည် ဆင်းရဲ၍ ထိခိုက်လွယ်သော အိမ်ထောင်စုများ ဖြစ်ကြသည်။ အခြားထိခိုက်လွယ်သောအိမ်ထောင်စုများမှာ မသန်စွမ်း(၂)ဦးနှင့် မိသားစု စောင့်ရှောက်မှုနည်းသူများဖြစ်သည့် သက်ကြီးရွယ်အို(၁)ဦးတို့ဖြစ်ကြသည်။ ရွာပြင်ပသို့ သွားရောက်ပြီး ငွေရရှိရေးအတွက် အလုပ်သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြသည့် လူငယ်လူရွယ်များသည် အရက်နှင့် မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှု အန္တရာယ်တို့ ရှိတတ်ကြသည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင်ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေး ကောင်းမွန်ကြပြီး အဟာရပြည့်ဝမှုရှိကြသည်။ ကလေးငယ်အများစုလည်းကျန်းမာကြသည်။ ဝမ်းပျက်၊ဝမ်းလျောရောဂါမှာ ယခုနှစ်ပိုင်းတွင် ပိုမို ဖြစ်ပွားမှုရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ အမျိုးသမီး၊ လူငယ်၊ လူရွယ်၊ သက်ကြီးပိုင်းတို့သည်လည်း တစ်ကိုယ်ရည်သန့်ရှင်းရေးနှင့် ကျန်းမာရေးအသိအမြင်များ ရှိကြသည်။ ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် အခြေခံကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုများကို ကျေးရွာတွင်ရရှိနိုင်ကြပြီး (၈)မိုင်သာကွာဝေးပြီး ကားလမ်းဖြင့် အလွယ်တကူသွားလာနိုင်သော မြို့နယ်ဆေးရုံ၊ ဆေးဆိုင်များနှင့်လည်း လက်လှမ်းမှီသည်။

ကျေးရွာတွင် စိမ့်စမ်းရေကို အလွယ်တကူရရှိနိုင်ပြီး တိုက်ဖွိုက်၊ သွေးလွန်တုတ်ကွေး၊ အစာအိမ်ရောင် စသောရောဂါဖြစ်ပွားမှုများ နည်းပါးကြောင်း တွေ့ရသည်။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာ၏ ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် အတော်အသင့်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ရွာသားအများစုသည် အခြေခံ၊ အရေး၊ အဖတ်၊ အတွက်တို့ကို တတ်မြောက်ကြပြီး ဘွဲ့ရ အရေအတွက် အသင့်အတင့် များပြားသည်။ ကျေးရွာတွင် အခြေခံပညာရေးကို ရွာထဲရှိ မူလတန်းလွန်ကျောင်းတို့တွင် တက်ရောက်သင်ကြားနိုင်ကြသည်။ သို့သော် သက်မွေးဝမ်းကျောင်း ကျွမ်းကျင်မှု

များမှာ နိမ့်ကျဆဲဖြစ်ပြီး လူငယ်လူရွယ်များအတွက် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ နည်းပါးဆဲ ဖြစ်သည်။ အထက်တန်းပညာကို ရွာနှင့်(၂)မိုင်ခန့်ဝေးသော ဘီလူးကျေးရွာသို့ သွားရောက် ပညာ သင်ကြားကြသည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် ကျား၊မရေးရာကိစ္စဆိုင်ရာ အနေအထားမှာ လွတ်လပ်မှုရှိသည်။ ကျား၊မ ရေးရာဆိုင်ရာ တာဝန်ယူမှုအပိုင်းတွင်လည်း ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်း၏ စံနှုန်းများအရ ကောင်းစွာ သတ်မှတ်ထားကြသည်။ ကျေးရွာတွင် ကျား၊မအကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ကိစ္စများ မတွေ့ရပါ။ ကျေးရွာတွင် အမျိုးသား၊အမျိုးသမီးများသည် သာမန် အားဖြင့် ပညာရေးနှင့် အခြားနယ်ပယ်များတွင် အခွင့်အရေးတူညီစွာရရှိသည်ဟု ယေဘုယျ ပြောနိုင်ပါသည်။ ပညာရေးနှင့်ဆိုင်သော ကိန်းဂဏန်းများတွင် မူလတန်းလွန်အဆင့်၌ မိန်းကလေး အရေအတွက်သည် ယောက်ကျားလေးအရေအတွက်ထက် နည်းနေသည်။ ပညာသင်ကြားရာတွင် လည်း အမျိုးသမီးများအတွက် ပညာသင်ယူရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးမှာ အမျိုးသားများနှင့် အတူတူ ပင်ဖြစ်သည်။

သို့သော်ကျေးရွာတွင် နေ့စားအလုပ်များအတွက် လုပ်အားခငွေမှာ အမျိုးသားများက ပိုမို ရကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လုပ်အားသဘာဝနှင့် အင်အားစိုက်ထုတ်ရမှု တူညီသော်လည်း အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက် လျော့နည်းပြီး ရကြသည်။ အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့အစည်းများ တွင်မူ အမျိုးသမီးပါဝင်မှုတို့မှာ အလွန်လျော့နည်းလျက်ရှိသည်။ ကျား၊မတန်းတူညီမျှမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အသိပညာပေးခြင်းများ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း ကျား၊မ တန်းတူညီမျှမှု ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ အတွက် ပိုမိုအထောက်အပံ့ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

၄။ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကျေးရွာတွင် လူမှုရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း(၁)ဖွဲ့၊ ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့ အစည်း(၁)ဖွဲ့ တို့ရှိသည်။ ယင်းအဖွဲ့များအနက် ပြင်ပမှဖွဲ့စည်းပေးသော လူမှုရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့ ဖြစ်သည့် အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့မှာ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှု အားနည်းသည်။ ကျေးရွာရှိ အဆိုပါအဖွဲ့အစည်းများမှာ တစ်ဖွဲ့နှင့်တစ်ဖွဲ့အကြား ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှု၊ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ သဘောတရားတို့နှင့်ပတ်သက်၍ အားနည်းကြပြီး အဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်တင်ရေး သင်တန်းများရရှိနိုင်ပါက ဖွဲ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှု ပိုမို တိုးတက်ကောင်းမွန်လာနိုင်ပါသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာတွင် စပါးနှင့် ပဲငပိ၊ မြေပဲကို အဓိကထားစိုက်ပျိုးကြသည်။ မိုးစပါးစိုက်ဧက (၈၂၀)ရှိပြီး သီးထပ်အဖြစ် ပဲငပိ (၄၃၃) ဧက၊ မြေပဲ (၁၂၀) ဧကတို့ကို စိုက်ပျိုးကြသည်။ မိုးစပါး ပျမ်းမျှ အထွက်မှာ (၇၅)တင်း၊ပဲငပိ(၁၅)တင်း နှင့်မြေပဲ(၁၅)တင်းနှုန်းတို့ ထွက်ရှိကြသည်။

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိနိုင်သော်လည်း စိုက်ပျိုးရေးပစ္စည်း ကုမ္ပဏီများမှ တောင်သူများအတွက် ဝန်ဆောင်မှုများ မရရှိပေ။ တောင်သူအများစုသည် လယ်ယာ လုပ်ငန်းခွင်အတွက် အလုပ်သမားမလုံလောက်မှု ပြဿနာကို ရင်ဆိုင်ရတတ်ပြီး လုပ်အားခပိုပေးမှ အလုပ်သမားများကို ငှားရမ်းရရှိနိုင်ကြကာ ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားရသည်။ တချို့တောင်သူများမှာ အလုပ်သမားရှားပါးမှုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်တက်မှုတို့ကို ကျော်လွှားနိုင်ရန် အခက်အခဲရှိသည်။ တောင်သူများသည် တခါတရံတွင် မိုးရွာသွန်းမှု မညီမျှမှုနှင့် ရင်ဆိုင်ရတတ်သည်။ ပဲငပိစိုက်ခင်း များတွင် ဖျက်ပိုးကျရောက်မှုကို ပိုမိုတွေ့ရပြီး ယင်းဖျက်ပိုးများသည် ပိုးသတ်ဆေးတချို့ကို ခံနိုင်စွမ်းရှိကြသဖြင့် တောင်သူများအနေဖြင့် ထိရောက်သော ဖျက်ပိုးနှိမ်နင်းရေးအဖွဲ့ကို လိုလား နေကြသည်။

ကျေးရွာတွင် ကြက်၊ ဝက်၊ ဘဲများကို တပိုင်တနိုင် မွေးမြူကြသည်။ ကျေးရွာတွင် ဝက်မွေးသူ အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်မှာ တစ်ရွာလုံး၏ (၃၀%) ဝန်းကျင်သာရှိပြီး ဒေသမှ ဝက်မျိုးများကို မွေးမြူကြသည်။ ဒေသကြက်မွေးသည့် အိမ်ထောင်စုသည်လည်း တစ်ရွာလုံး၏ (၆၅%)ခန့်ရှိပြီး ဒေသတွင်း ဝယ်လိုအားမြင့်သည်။ ကျေးရွာတွင် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း မရှိသေးပါ။ စိုက်ပျိုး ရေးအတွက် ခိုင်းနွားနှင့် ကျွဲတို့ကို မွေးမြူကြသည်။ စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးအတွက် အခြေခံကျသော အရင်းအနှီး၊ နည်းပညာ အကူအညီနှင့် လိုင်စင်/လေလံ လက်လှမ်းမီမှု အခက်အခဲများရှိနေသည်။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှု ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းမရှိပါ။ အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများမှာ နေ့စား အလုပ်သမားများ၊ ဈေးရောင်း၊အစိုးရဝန်ထမ်း လုပ်ငန်းတို့ဖြစ်ကြသည်။ အခြားလုပ်ငန်းအများစုမှာ ရာသီဥတုနှင့် အမျိုးအစားအလိုက် တွက်ခြေကိုက်မှုအနည်းအပါးမှ အသင့်အတင့် အနေအထားတွင် ရှိသည်။ လက်လုပ်၊လက်စားအလုပ်များမှာ စိုက်ပျိုးရာသီများတွင်သာ အလုပ်အကိုင်များပြီး ကျန်အချိန်များတွင် အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင် ငွေမမှန်ခြင်းကြောင့် တွက်ခြေကိုက်မှု နည်းပါးသည်။

ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောဦးရေ များပြားပြီး ထိုအခြေအနေမှာ ကျေးရွာ၏ အလားအလာကောင်း တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ မိုးညှင်းမြို့ပေါ်တွင် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းသင်တန်း

အချို့ကို ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်သော လုပ်ငန်းများရှိကြသည်။ အပ်ချုပ်၊ ဇာထိုး၊ ပန်းထိုး၊ ဆံပင်အလှပြင်၊ ဖုန်းလုပ်နည်း၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ပြင်၊ မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်၊ ကားပြင်၊ ဝပ်လျှော့စသည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများ ဖြစ်ကြသော်လည်း ရွာသားအများစုသည် အဆိုပါ သင်တန်းများနှင့် အထိအတွေ့ နည်းပါးကြသည်။ လုပ်ငန်းခွင်သုံး အရည်အချင်းပိုင်းတွင်လည်း အနည်းငယ် နိမ့်ကျကြပြီး သင်တန်းစရိတ်ကုန်ကျခံရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း မတတ်နိုင်ကြချေ။ ငွေကြေးအဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စုအချို့သာ အပ်ချုပ်၊ စက်ပြင် စသောသင်တန်းများသို့ အခကြေးငွေ အကုန်အကျခံကာ ပို့လွှတ်သင်ကြားကြသည်။

(ဃ)သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်နှင့်သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာတွင်မြေပဲစိုက်ခင်းများတွင် ဖျက်ပိုးများ ကျရောက်တတ်ခြင်းကြောင့် ပိုးသတ်ဆေးနှင့် ဓါတုမြေဩဇာသုံးစွဲမှု များပြားသဖြင့် မြေဆီလွှာအရည်အသွေး ကျဆင်းလာနိုင်သည်။ တောင်သူများအနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေးစနစ်အစား ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှု များပြားသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလပ်စတစ်အိတ်ခွံ၊ ဗူးခွံ၊ ပုလင်းခွံများကို စနစ်တကျမစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများ မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

ကုန်းတွင်းဒေသဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်း မုန်တိုင်းဘေးအန္တရာယ်တို့နည်းပါးသည်။ အားပျော့သော မုန်တိုင်း ဝင်ရောက်မှုသာ တစ်ခါတစ်ရံကြုံတွေ့ရတတ်သည်။ တခါတရံ မိုးအဝင်နောက်ကျခြင်းကြောင့် စိုက်ပျိုးရန် နှောင့်နှေးမှုများရှိတက်ပြီး ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုသည် သဘာဝအန္တရာယ်တစ်ရပ် အနေဖြင့် ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာမှတောင်သူများသည် မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှထုတ်ချေးသော ငွေကို (၁)လလျှင် အတိုးနှုန်း(၀.၈၀)ကျပ်တိုး၊ (၁)ဧက(၁၀၀၀၀၀)ကျပ်နှုန်းဖြင့် အများဆုံး(၁၀)ဧကအတွက် ချေးယူပေးနိုင်ကြသည်။ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့်ကာလမှာ(၅)လနှင့်အထက်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင်အပေါင်ဆိုင်မှလည်းရွေထည်ပေါင်နှံ၍ သုံးစွဲမှုများရှိပါသည်။ ပေးဆပ်ရမည့်ကာလ(၅)လသာဖြစ်၍ အတိုးနှုန်းမှာ(၃)ရာခိုင်နှုန်းသာဖြစ်ပါသည်။ ချေးငွေရရှိရန်လက်လှမ်းမှီမှုရှိပါသည်။ ဆွေမျိုး(သို့)မိတ်ဆွေများမှလည်း အနည်းငယ်ချေးယူခြင်းများရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင်သမဝါယမအသင်းကို ဖွဲ့စည်းထားခြင်းမရှိသေးပါ။

ကျေးရွာသားအများစုသည် ချေးငွေကိုအကြောင်းရင်းမျိုးစုံ (ရိက္ခာ၊ပညာရေး၊ကျန်းမာရေး) တို့အတွက် အထူးသဖြင့်စားနပ်ရိက္ခာအတွက် ချေးယူကြပြီးကျေးရွာတွင် ချေးငွေလိုအပ်ချက်များ ပြားကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာတွင်အကြွေးထားရှိမှုအနေအထားကို လေ့လာဆန်းစစ်ချက် အရပါဝင်သော ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူ အိမ်ထောင်စုများအားလုံးသည် အကြွေးယူထားကြပြီး အကြွေးငွေ (၂၀၀၀၀)ကျပ်မှ (၄၅၀၀၀၀)ထိ ချေးယူထားကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်းကို ရွာတွင်းတွင်သာရှိပါသည်။ စာသင်ကျောင်းမှာ ကျောင်းဆောင်ဟောင်း၊ ကျောင်းဆောင်သစ်၊ မူကြိုကျောင်းဆောင်ဟူ၍ ကျောင်းဆောင်(၃)ဆောင် ရှိပါသည်။ ကျောင်းဆောင်ဟောင်းအရွယ်အစားမှာ (၁၂၀'×၃၀'×၁၅')ရှိ၍ ကျောင်းဆောင်အသစ်၏ အရွယ်အစားမှာ(၇၂'×၁၈'×၉')ရှိပါသည်။ မူကြိုကျောင်းဆောင်မှာ(၃၀'×၂၀'×၁၅')ရှိပါသည်။ ကျောင်းဆောင်ဟောင်းမှာ သွပ်မိုး၊ပျဉ်ကာ၊ပျဉ်ခင်းဖြစ်၍ ကျောင်းဆောင်သစ်နှင့် မူကြိုကျောင်းဆောင်မှာ သွပ်မိုး၊အုတ်နံရံကာ (၁)ထပ်ကျောင်းဆောင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းပရိဘောဂ လုံလောက်မှု မရှိသေးပါ။ ကျောင်းအဟာရတိုက်ကျွေးမှုသည် တစ်ပတ်လျှင် တစ်ခါ ဆန်ပြုတ်တိုက်ကျွေးပါသည်။ ရွာသားအားလုံးမှာ ရေးတတ်၊ ဖတ်တတ်ကြပြီး လူဦးရေအားလုံး၏ (၁)ရာခိုင်နှုန်းမှာ ဘုန်းကြီး ကျောင်း ပညာရေးကို ရရှိထားကြသည်။ မူလတန်းအောင် ရာခိုင်နှုန်းလည်း မြင့်မားသည်။ ယခုနှစ် ကျောင်းအပ်နှံသည့်နှုန်းထားသည် ကျေးရွာရှိ မူလတန်းအရွယ်နှင့် အလယ်တန်းအရွယ်ရှိသူ အရေအတွက်ထက်ပိုနေကြောင်း တွေ့ရှိရကာ ၄င်းမှာ မူလတန်းတွင် (၉)နှစ်၊ အလယ်တန်းတွင် (၁၄)နှစ်ထက်ကြီးသော ကျောင်းသားများပါရှိခြင်း၊ အနီးရပ်ကွက်မှ ကျောင်းသားများ တက်ရောက် နေကြခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကျောင်းရှိပညာရေးဝန်ထမ်းမှာ ဆရာ(၁)ဦး၊ ဆရာမ(၆)ဦး ရှိပါ သည်။ ထို့ပြင် မူကြိုဆရာမ (၂)ယောက် နှင့် ဆရာမအလုံအလောက်မရှိသောကြောင့် ဆရာမ(၂) ယောက်ကို ရပ်ရွာရှိ ကော်မတီများမှထပ်မံငှားရမ်းထားသည်။လွန်ခဲ့သောကျောင်းဖွင့်ရာသီက မူလတန်းကျောင်းသား များအတွက် ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်များနှင့် လေ့ကျင့်ခန်းစာအုပ်များကို အခမဲ့ ပံ့ပိုး ပေးခဲ့သည်။

ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းရှိပါသည်။ ကုတင်၊အခန်းလုံလောက်မှု မရှိသေးသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။တာဝန်ကျသားဖွားဆရာမနှင့် ကျေးရွာအတွင်းရှိ အရန်သားဖွား ဆရာမသာ ရှိပါသည်။ တာဝန်ကျသားဖွားဆရာမသည် ကျေးရွာဆေးခန်းတွင် လာရောက် နေထိုင် ခြင်း မရှိသေးပါ။ ကျေးရွာအတွင်း အရံသားဖွားဆရာမသာ ရွာတွင်းရှိပါသည်။ ဆေးနှင့် ပတ်သက် သော အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ လုံလောက်မှုမရှိသေးပါ။

အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင်သောက်ရေအတွက်မှာ စိမ့်စမ်းရေကိုသာအသုံးပြုပြီး တွင်းရေ(၃) ခုရှိပါသည်။ ရေလုံလောက်မှုမရှိသေးပါ။

ကျေးရွာတွင်ယင်လုံအိမ်သာကို အသုံးပြုသော အိမ်ထောင်စု (၂၃၂)စုရှိပါသည်။ အိမ်သာ ဆောက်လုပ်အသုံးပြုရန် မတတ်နိုင်သော အိမ်ထောင်စုများအတွက် အလှူရှင်များ လှူဒါန်း ထားခြင်းကြောင့် အိမ်တိုင်းစေ့နီးပါးအသုံးပြုနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အလွန်ဆင်းရဲ၍ ယခုမှ အိမ်ထောင်စု ခွဲထွက်လာသော မိသားစု(၃)စုသာ ကျင်းတက်အိမ်သာကို အသုံးပြုဆဲဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အိမ်သာကြောင့် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျောရောဂါ ဖြစ်ပွားနှုန်းနည်းပါး ပါသည်။ စာသင်ကျောင်းတွင်လည်း ကျောင်းအိမ်သာမှာ စနစ်တကျ ဆောက်လုပ်ထားပြီး ကျောင်းသူ/သား များအတွက် အသုံးပြုရန် လွယ်ကူပါသည်။

(ဆ)လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေ အနားယူနိုင်မည့် အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။ ကျေးရွာ အတွင်းရှိလူငယ်များသည် လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ကြသော်လည်း ဓမ္မစကူလ်း သို့ အနည်းငယ်သာ ကူညီမှုပြုလုပ်ပါသည်။ အားကစားပစ္စည်း လက်လှမ်းမှီမှု ရှိသော်လည်း ကစားကွင်း မရှိသေးပါ။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် လူနည်းစုသာပါဝင်ကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ရိုးရာစာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှုကို နှစ်စဉ်နွေရာသီတွင် သင်တန်းဖွင့် ပေးပါသည်။ စာကြည့်တိုက် မရှိမှုကြောင့် စာပေလေ့လာလိုက်စားမှုမရှိဘဲ အင်တာနက်ကို ဖျော်ဖြေရေး အတွက်သာ အသုံးပြုမှု မြင့်မားနေပါ သည်။

(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦး – လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

၂၀၁၅ခုနှစ်တွင် မိုးညှင်းမှ နန့်မွန်းသို့ ကျောက်ခင်းလမ်းကို ကျေးလက်ဦးစီးဌာနက ခင်းပေး ခဲ့ပါသည်။ ကျေးရွာရှိရွာတွင်းလမ်းမှာ မြေသားလမ်းဖြစ်ပြီး ထော်လာဂျီများကို အသုံးပြု မောင်းနှင် ကြသည်။ ရေကြောင်းလမ်းခရီး အသုံးပြုမှုမရှိဘဲ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအတွက် မော်တော် ဆိုင်ကယ်(၂၄၆)စီး၊ စက်ဘီး(၁၃၃)စီး၊ ထော်လာဂျီ(၄၉)စီး၊ တုန်ဖုန်းကား(၈)စီးတို့ကို အသုံးပြု လျှက်ရှိပါသည်။

ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးအတွက် မီးကြိုးများသွယ်တန်းထားဆဲပင်ဖြစ်ပြီး မီးမရရှိသေးပါ။ မိုဘိုင်းဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို ဈေးကွက်နှင့် အခြားဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် လက်လှမ်းမှီ အသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် အင်တာနက်အသုံးပြုမှု အသင့်အတင့်မျှသာ ကောင်းမွန်ပြီး အခြားသတင်းအချက်အလက်များ(နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးကိစ္စ) အတွက် အသုံးပြုနိုင်ကြ သည်။ ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက်မရှိပါ။

(ဈ)တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု နည်းပါးပါသည်။ သို့သော် လူငယ်များ မူးယစ် ဆေးဝါး သုံးစွဲမှုကြောင့် ခိုးမှုအနည်းငယ်ရှိပါသည်။ ရွာသားများသည် မိုဘိုင်းဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြုနိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်းအမြစ်များကို လိုအပ်သလို ဆက်သွယ်သိရှိနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်း မရှိပါ။ ရွာသားများသည် ရဲစခန်းများနှင့် အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်ပြီး မှခင်းကြိုတင်ကာကွယ်တားဆီးမှုများ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေများ

အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင် ဆိုလာမီးသာအသုံးပြုရသော်လည်း ကျောင်းသား/သူများအတွက် စာဖတ်ချိန် အထောက်အပံ့ဖြစ်ပါသည်။ လျှပ်စစ်မီးသွယ်တန်းရန် စီစဉ်နေပြီး လျှပ်စစ်မီးရရှိပါက လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားလာရေးအတွက် အထောက်အကူပြုမည်ဖြစ်ပါသည်။ လူငယ် ပညာတတ်များရှိပြီး လူဦးရေအားလုံး၏ (၆၈.၆)ရာခိုင်နှုန်းမှာ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်များ ဖြစ်ကြသည်။ ဘွဲ့ရသူ အရေအတွက် အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာလူထု၏ ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရပြည့်ဝမှု အခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ကောင်းမွန်ပြီး ကျန်းမာရေးပံ့ပိုးပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကိုလည်း အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမှီ နိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် စိုးရိမ်ရသော ဆေးဝါးကုသလိုမှုများအတွက် မိုးညှင်းမြို့သို့သွားရောက်ပြီး ဆေးကုသမှုများ ခံယူနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်းနှင့်ပံ့ပိုးပစ္စည်းများမှာ လက်ရှိပညာရေး အနေအထား အတွက် ကောင်းသောအဆင့်တွင်ရှိနေကြသည်။

သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် လယ်ယာမြေများသည် အများအားဖြင့် မြေပြန့်ဖြစ်ပြီး မြေဆီမြေဩဇာ အတော်အသင့် ကောင်းမွန်သည်။ တောင်သူများသည် လယ်ယာထွက်ကုန်များကို အလွယ်တကူ သယ်ယူ ပို့ဆောင်ပေးနိုင်သည်။ မိုးရွာသွန်းမှုကြောင့် စပါးနှင့်ဆောင်းသီးနှံများ စိုက်ပျိုးရန် အထောက်အပံ့ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင်စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေဧက (၈၂၀)ရှိပြီး၄င်းစိုက်ပျိုးမြေများတွင် သီးထပ်အဖြစ် ပဲငပိစိုက်ဧက(၄၃၃)ဧကနှင့် မြေပဲစိုက်ဧက(၁၂၀) ခန့်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာသည် မိုးညှင်းမြို့၊ အင်းတော်ကြီးဒေသ၊ ဖားကန့်၊ တာမခံ စသောမှော်နယ်မြေများသို့ လမ်းဖောက်ထားသောကြောင့် အခက်အခဲမရှိ ကူးသန်းသွားလာနိုင်သည်။ လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်လာသောကြောင့် ကျေးရွာထွက်ကုန်များကို ဈေးကွက်သို့တင်ပို့ရောင်းချနိုင်သည်။

ကျေးရွာတွင်ရာဇဝတ်မှုဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းသောကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ ကျေးရွာတွင်မိုဘိုင်းဆက်သွယ်မှုသည် ဈေးကွက်နှင့် အခြားလူမှုဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းအတွက် လက်လှမ်းမှီ အသုံးပြုနိုင်သည်။ ကျေးရွာတွင် အင်တာနက် အသုံးပြုနိုင်မှုမှာ အသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ပြီး အခြားသတင်းအချက် အလက်များအတွက် ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သည်။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု

ကျေးရွာတွင်လယ်ယာမြေများမှာမြေဆီလွှာအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်မှအပ အခြားသယံဇာတများမထွက်ရှိပါ။ လယ်ယာမြေများသည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဒဏ် (တောင်ကျရေ) ကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ ရှိနေပါသည်။ တိုးချဲ့ရန်စိုက်ပျိုးမြေရှိပါသော်လည်း အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ စိုက်ထုတ်နိုင်မှု အားနည်းခြင်းကြောင့် မတိုးချဲ့နိုင်သေးပါ။

ထို့အပြင် ပိုးသတ်ဆေးရွေးချယ်မှုကို နားမလည်သောကြောင့် ဖျက်ပိုးများဒဏ်ကိုလည်း ခံကြရပါသည်။ မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုကို ရရှိနိုင်သော်လည်း ဖျက်ပိုးနှိမ်နှင်းရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ပေးနိုင်သော အစီအစဉ် မရှိသေးပါ။ တောင်သူများအနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှာနှိမ်နှင်းရေးကို သိရှိရန် အကူအညီများလိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဘဏ်မှကျေးရွာသို့အရောက် ဝန်ဆောင်မှုပေးသောစနစ်မရှိဘဲ ချေးငွေလိုအပ်သောအိမ်ထောင်စုများမှာ ဆွေမျိုးများထံမှလည်းကောင်း၊ အပေါင်ဆိုင်မှလည်းကောင်း အတိုးနှုန်း မြင့်မားစွာဖြင့် ချေးယူသုံးစွဲနေရပါသည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုလုပ်ငန်း မရှိသဖြင့် အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန်ရရှိနိုင်ရန်အတွက် အကန့်အသတ်ရှိပါသည်။ ဒေသတွင်လည်း အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအတွက်၊ အရင်းအနှီး၊ ကုန်ကြမ်း၊ တတ်သိပညာ စသည့်အဟန့်အတားများရှိသည်။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှအဖွဲ့နှင့်တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီးလာမည့်ငါးနှစ်တာကာလအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်။

က.၁) ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထုသည် ငွေကြေးအရင်းအနှီး၊ ခေတ်မီနည်းပညာနှင့် ဒေသနှင့်ကိုက်ညီသော သက်မွေးပညာသင်တန်းများရရှိခြင်းမှတဆင့် မိသားစုများ၏ ဝင်ငွေ တိုးတက်ရရှိစေမည်။

က.၂) ကျွန်ုပ်တို့ရွာလူထုသည် စာတတ်မြောက်မှုနှင့် လုံလောက်သော ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီခြင်းဖြင့် အနာဂတ်တွင် ကျေးရွာအား အကျိုးပြုမည့် သားကောင်းရတနာများ ပေါ်ထွန်းလာရမည်။

က.၃) ကျွန်ုပ်တို့ရွာလူထုသည် ကျေးရွာအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်မားလာမှုမှတဆင့် မိမိတို့ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကိစ္စများကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် စီမံခန့်ခွဲလာနိုင်ခြင်းဖြင့် ရေရှည် တည်တံ့သော ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးများ ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်လာရမည်။

က.၄) ကျွန်ုပ်တို့ရွာလူထုသည် သက်ဆိုင်ရာဌာနဆိုင်ရာ၊လူမှုရေးအဖွဲ့များနှင့်ပေါင်းစည်း၍ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် ပတ်သတ်သော ပညာပေးနှင့် ကာကွယ်တားဆီးရေး အစီအစဉ်များအား တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မူးယစ်ကင်းစင်သော ကျေးရွာ ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်လာရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အောက်ပါအကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။

ခ.၁) ကျေးရွာတွင်အရင်းအနှီးငွေ၊ နည်းပညာနှင့် နည်းပညာအသုံးချနိုင်စွမ်း ရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်။ အသေးစားငွေကြေးလုပ်ငန်းနှင့် ချေးငွေများအတွက် မြို့နယ်ရှိဘဏ်များ ရင်းနှီးငွေရရှိနိုင်ရာ အခြားနေရာများနှင့်ချိတ်ဆက်ပေးမည်။ အရင်းအနှီးငွေများရရှိပါက စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများအတွက် ခွဲဝေချထားပေမည်။ အလားတူပင်ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နည်းပညာများထွန်းကားလာရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနည်းပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာနည်းပညာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။ သင်တန်းတက်ထားသူများကတဖန် ကျေးရွာတွင်ရရှိထားသော နည်းပညာများကို မျှဝေပေးပြီး မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ကလည်း ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးချကာ ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေမည်။

ခ.၂) ကျွန်ုပ်တို့သည် ဒေသနှင့်ကိုက်ညီသော သက်မွေးဝမ်းကြောင်းသင်တန်းများကို စိစစ်ဖော်ထုတ်၍ သင်တော်သော သင်တန်းသားများကို တက်ရောက်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးမည်။ ထိုသင်တန်း

များသည် သင်တန်းသားများအတွက် ကျွမ်းကျင်မှုများကို တိုးပွားရရှိစေပြီး ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ ထူထောင်တိုးချဲ့နိုင်ရန် အရင်းအနှီးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။

ခ.၃) ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်းနှင့် ဆေးပေးခန်းများ၏ အခြေခံအဆောက်အဦးများ ဖွင့်ဖြိုး တိုးတက်စေရန် သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနများ၊ ပုဂ္ဂလိကအလှူရှင်များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ပြီး လိုအပ်သော ဝန်ထမ်းနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်း ကိရိယာများကိုလည်း တင်ပြတောင်းခံသွားမည်။

ခ.၄) ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်စျေး၊ ကျေးရွာတွင်းလမ်းများနှင့် ဘာသာရေးအဆောက်အဦးဖြစ်သော ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတည်ဆောက်ခြင်းဖြင့် ကျေးရွာ၏ အခြေခံအဆောက်အဦးများ တိုးတက် ကောင်းမွန်ရေးတို့အတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာအဆောက်အအုံ များကို အသုံးပြုစီမံခန့်ခွဲ ထိန်းသိမ်းရေးတို့အတွက် စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းကိုလည်း တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက် သွားကြမည်။ ကျေးရွာလူမှု အဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း ကျေးရွာအခြေပြု လုပ်ငန်းများကို အကောင် အထည်ဖော်စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ခေါင်းဆောင်မှု စွမ်းရည်များပိုမိုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်း အားပေး ဆောင်ရွက်မည်။

ခ.၅) ကျေးရွာတွင် ရပ်ရွာအခြေပြု မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်း၍ မူးယစ် အန္တရာယ်တားဆီးကာကွယ်ရေး ဟောပြောပွဲများကျင်းပခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးဖြတ်ရန် ဆေးရုံ များသို့ ပို့ဆောင်ခြင်း၊ လူငယ်များအတွက် အားကစားနှင့် စာပေလိုက်စားနိုင်ရန် နေရာများ စီစဉ် ပေးခြင်း တို့ကို ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ကြိုတင်ကာကွယ် တားဆီးရေးနှင့် တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သွာမည်ဖြစ်သည်။ သက်ဆိုင်ရာ လွတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များမှတဆင့် မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် ပတ်သတ်၍ ထိရောက်သော ဥပဒေနှင့် အရေးယူ ဆောင်ရွက်မှုများဖြစ်ထွန်းလာစေရန် လွတ်တော်များသို့ တင်ပြဆောင်ရွက် သွားမည် ဖြစ်သည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာန ဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရ ပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ကြပါမည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂါတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံတော်အစိုးရထံမှ ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် အားထုတ်လုပ်ကိုင်ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်များကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့် အချက်မှာ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် ဘတ်ဂျက်ပမာဏပါဝင်သည့် နှစ်ပါတ်လည်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံ ချက်ပြင်ဆင်ရန် ဖြစ်သည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးမြေများထိရောက်စွာအသုံးချနိုင်ရေး

ကျေးရွာတွင်စပါးအပြင် မြေပဲနှင့် ပဲပုတ်ကို သီးထပ်အဖြစ်စိုက်ပျိုးကြသည်။ တောင်သူများအတွက် သီးနှံဖျက်ပိုးကျရောက်ခြင်းသည် အဓိကပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ဖျက်ပိုးထိရောက်စွာနှိမ်နှင်းရေးအတွက် နည်းစနစ်ရရှိရေးလိုအပ်သည်။ ဖျက်ပိုးနှိမ်နှင်းရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနမှ ဝန်ဆောင်မှုများကိုရသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်ပစ္စည်းများ ရောင်းချသည့် ပုဂ္ဂလိက အရောင်းဆိုင်များကို မှီခိုအားထားမှုပိုများသည်။ သီးနှံဖျက်ပိုးများသည် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကို ခံနိုင်စွမ်းရှိကြကာ တောင်သူများအတွက် သီးနှံပျက်စီးမှုနှင့် ဝင်ငွေလျော့နည်းမှု ဖြစ်စေသည်။ နည်းပညာအသုံးပြုပုံများ အပါအဝင် ပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေးနည်းပညာ ရရှိရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ဦးစီးဦးရွက်ပြုသင့်ပါသည်။

(ဂ) ငွေရေးကြေးရေးနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဘဏ်လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆင်းရဲတောင်သူ၊အလယ်အလတ်တောင်သူနှင့် တောင်သူကြီးများအတွက် လိုအပ်သောချေးငွေရရှိရန် စနစ်များပြောင်းလဲချမှတ်သင့်သည်။ အထူးသဖြင့် လယ်သမားနှင့် အသေးစားလုပ်ငန်းရှင်များသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့်အသေးစားလုပ်ငန်းများအတွက် အထိုက်အလျောက် များပြားသည့်ချေးငွေ လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် သမဝါယမအသင်း ဖွဲ့စည်းထားခြင်း မရှိသေးသဖြင့် မြို့နယ်သမဝါယမအသင်းက ချေးငွေလိုအပ်သူရွာသားများအတွက် ချေးငွေအစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက်သင့်သည်။

(ဃ) ကျေးလက်အသေးစားစက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းများဆိုင်ရာအထောက်အပံ့

ကျေးရွာတွင် အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာမည့်အလားအလာရှိပြီး အလုပ်အကိုင်နှင့် အမြတ်အစွန်းများရရှိရန် အထူးသဖြင့် လူငယ်နှင့်အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အလမ်း

ရှိပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့တွင် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနည်းပညာ၊ ဈေးကွက်၊ သတင်းအချက်အလက်များ၊ လက်လှမ်းမှီမှုတွင် အားနည်းပါသည်။ ကျေးရွာတစ်ခုလုံး၏ အမျိုးမျိုး ကွဲပြား နေသော လုပ်ငန်းများ(ကုန်ထုတ်ခြင်း၊ စက်မှု၊ လက်မှု)လုပ်ငန်းအတွက် လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲရေး ထောက်ပံ့ခြင်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းတွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန်ခက်ခဲပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာမှ အသေးစားလုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် လုပ်ငန်း အသစ်များ ယခုအခါ အဆင့်သင့် မတွေ့ရသေးပါ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေနှင့်လည်း စီးပွားရေး လုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အထောက်အကူပြုအဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ထူထောင်ပြီး မြို့နယ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲရေးအောက်တွင် ထားရှိကာ တစ်နှစ်ပတ်လုံးဝန်ဆောင်မှု ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့တွင် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တချို့နှင့် တိုးချဲ့ပညာပေးရေးဝန်ထမ်းတချို့ ပါဝင် မည်ဖြစ်ပြီး မြို့နယ်ဒေသမှသည် ကျေးရွာအထိ လိုအပ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲမှု အထောက်အကူပြု လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လုံလောက်သော ရန်ပုံငွေလည်း ရှိရပါ မည်။

(ဂ) ကျေးလက်စျေးဆောက်လုပ်ရေး

ကျေးရွာရှိရွာသူ/သားများသည်ရွာနှင့်(၂)မိုင်ဝေးသော ဘီလူးမြို့စျေးသို့သွားရောက်ဝယ်ယူရပါသည်။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင်လည်း စျေးရှိသင့်သည်။ ထို့ကြောင့် မြို့နယ်အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများက ရေသန့်ရှင်းရေးစနစ်နှင့် လမ်းတို့စနစ်တကျပါဝင်သည့် စျေးအဆောက်အဦး တစ်ခုတည်ဆောက်ပေးရန် ပါဝင်ဆောင်ရွက် ပေးသင့်သည်။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာအပြင် အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှ ရွာသူ/သားအချို့အတွက်လည်း အကျိုးခံစားမှု ရရှိစေနိုင်ပါသည်။

၈။ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ

စီမံချက်များသည်အကောင်းအထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာများကို လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအဖြစ်သဘော ထားနားနည်စေနိုင်မည့် ဖော်ထုတ်ထားချက်များဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်စီမံချက်များသည် ငါးနှစ်တာစီမံချက် ကာလအတွင်း ချမှတ်ထားသောပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန်ပါဝင်ပေးမည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအကောင်အထည် ဖော်မှုဆိုင်ရာ အဓိကသော့ချက်များဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုက ငါးနှစ်တာအတွက် စီမံကိန်းရေးဆွဲစဉ်အချိန်က ဦးစားပေးအစီအစဉ်ချခဲ့သောစီမံကိန်း များသည်ငါးနှစ်တာလုံးအတွက်ပြီးပြည့်စုံပြီဟုမဆိုနိုင်ပါ။ ဦးစားပေးစီမံကိန်းအချို့ကို ရှေ့ပိုင်းနှစ်များတွင် ဆောင်ရွက်နေစဉ် နောက်ထပ်ဦးစားပေးစီမံကိန်းအသစ်များ ပေါ်လာပါမည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် စံနစ်တကျ ရေးဆွဲထားသောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်မူဘောင်သည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုး ဆိုးဝါးဝါးမကျပါက ပြောင်းလဲမှုသိသိသာသာမရှိနိုင်ပဲ နောက်တိုးဦးစားပေး

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းအချို့ကို နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ထည့်သွင်းခြင်းအားဖြင့် အစဉ်သဖြင့် ငါးနှစ်တာ စီမံချက်တစ်ခု အသင့်အနေအထားတွင် ရှိနေပါမည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်းများကိုမည်သည့်ဝန်ကြီးဌာန၊ဦးစီးဌာနနှင့်သက်ဆိုင်သည်ဟု လုပ်ငန်းကဏ္ဍ ဆိုင်ရာအရ ခွဲခြားခြင်း (Functional classification)နှင့် စီးပွားရေးအကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့်အကျိုးသက်ရောက်မှု ဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification)ဟူ၍ နှစ်မျိုး ရှိသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Functional classification)– ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက် ဖော်ထုတ်ထားသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍအပိုင်းအခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification) တွင်

- သာမန်အသုံးစရိတ်
- ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊
- စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအသုံးစရိတ်
- လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့ တို့ ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်သက်ရာအမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြင်းစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဦးစားပေးအစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစည်းအဝေးတွင် သဘောတူ သတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ်ပေါင်း	ဦးစားပေးအဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
စိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍ					
စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာအားနည်းခြင်း	၁။ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာနည်းပညာဗဟုသုတ၊ကျွမ်းကျင်မှုများတိုးတက်စေရေး	၆၀	၇	–စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် စိုက်ပျိုးရေး ဌာန များနှင့် ချိတ်ဆက်၍ ဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးခြင်း။ –မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရွေးချယ်ရန် စိုက်ပျိုးရေးဝန်ထမ်းများအား အကူအညီတောင်းခံခြင်း။	ကျေးလက် ဦးစီး
ပညာရေး					
ပညာရေးကဏ္ဍ၏လိုအပ်ချက်များ	၂။ ကျေးရွာ၏ပညာရေးကဏ္ဍတိုးတက်လာစေရေး	၆၄	၂	– ကျောင်းကော်မတီများနှင့်ပညာရေးဌာနကို ချိတ်ဆက်၍ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။ – ကျောင်းစာကြည့်တိုက်များဖွင့်လှစ်ပေးခြင်း။ – ရပ်ရွာ၊ရပ်မိ၊ရပ်ဖမှ ရပ်ရွာခန့် ပညာရေးဝန်ထမ်းများ ဌားရမ်းပေးခြင်း။ – ပညာရေးဌာနသို့ ကျောင်းဆရာ/ဆရာမချပေးပါရန် တင်ပြတောင်းခံခြင်း။	

ကျန်းမာရေး

-ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအားနည်းခြင်း
-ငှက်ဖျားရောဂါ

	၃။ ကျေးရွာကျန်းမာရေး ကဏ္ဍတိုးတက်လာစေရေး	၇၄	၁	- ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနနှင့်ပူးပေါင်း၍ဆောင်ရွက်ခြင်း။	-
	- ၄။ငှက်ဖျားရောဂါကာကွယ်တိုက်ဖျက်ရေး	၆၁	၆	- ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးခြင်း။ - ငှက်ဖျားရောဂါကာကွယ်တိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့နှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်၍ ငှက်ဖျားရောဂါ ကာကွယ်တိုက်ဖျက်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်များဆောင်ရွက်ခြင်း။	

လမ်း၊တံတား၊လျှပ်စစ်

လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးလမ်းမကောင်းခြင်း	၅။ ပို့ဆောင်ဆက်သွယ်ရေး ပိုမိုတိုးတက်လာစေရေး	၆၂	၄	– လမ်း၊တံတားပြုပြင်နိုင်ရန် အလှူရှင်များရှာဖွေခြင်း။ – အတတ်ပညာရှင်များနှင့်ချိတ်ဆက်၍ နည်းပညာများလေ့လာခြင်း။ – ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့်ပူးပေါင်း၍ ရွာလမ်းများကို ပြုပြင်ခြင်း။	ကျေးလက်ဦးစီး

အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း

အလုပ်အကိုင်ရှာပါးမှု	၆။အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများပြားလာစေရေး	၅၇	၈	- သက်မွေးပညာ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။ -စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးခြင်း။ -အလုပ်သမားရေးရာဌာနနှင့်ပူးပေါင်း၍အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း ။
သတ္ထုတူးဖော်ရေး (အဓိကကျောက်စိမ်းေမဆေး)အခက်အခဲများဆိုင်ရာပြဿနာများ	၇။ကျောက်မျက်ဈေးကွက်အတည်တကျရရှိနိုင်ရေး	၅၅	၁၀	- သတ္ထုတူးဖော်ရေးဝန်ကြီးအား ကျောက်စိမ်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပြည်သူလူထုခံစားခွင့်ရှိအောင် တင်ပြခြင်း။ -စနစ်တကျတူးဖော်ရန် အစိုးရနှင့်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း။ -ကုန်ချောထုတ်လုပ်နိုင်ရန် နည်းလမ်းရှာဖွေခြင်း။
သဘာဝအရင်းအမြစ် နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း	၈။သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်စိမ်းလန်းစိုပြေလာစေရေး	၆၁	၅	- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုဖွဲ့စည်းခြင်း။ - ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်ပူးပေါင်း၍ သယံဇာတထုတ်ယူမှုကိုတားမြစ်ခြင်း။

လူငယ်နှင့်ယဉ်ကျေးမှု

-လူငယ်များ မူးယစ်ဆေး သုံးစွဲခြင်း	၉။ မူးယစ်ဆေးဝါးပပျောက်ရေး	၆၃	၃	– လူငယ်များဇဟုသုတတိုးပွားလာစေရန် စာကြည့်တိုက်များဖွင့်လှစ်ခြင်း။ –မူးယစ်ဆေးဝါးရောင်းဝယ်သူများအား ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်ပူးပေါင်း၍ ဖမ်းဆီးခြင်း။

ဘာသာရေးအဆောက်အဦး

-ဘုန်းကြီးကျောင်း

လိုအပ်ချက်	၁၀။ဘာသာရေးတိုးတက်ကောင်းမွန် လာစေရေး	၅၅	၉	- ငွေကြေးများစုဆောင်းပေးထားခြင်း - အလှူရှင်များရှာဖွေခြင်း -လိုအပ်သော သစ်၊ဝါး၊သဲကျောက်များစုစည်းခြင်း

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့်ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

စီမံချက်	အဆင့်	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁
၁။ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု	၁	———	———	———	———	———
၂။ ပညာရေး ကဏ္ဍ	၂	———	———	———	———	———
၃။ မူးယစ်ဆေးဝါး	၃	———	———	———	———	———
၄။ လမ်း	၄	———	———	———	———	———
၅။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ရှောက်မှု	၅	———	———	———	———	———
၆။ ၄င်္ဂါဖျားရောဂါကာကွယ်ရေး	၆	———	———	———	———	———
၇။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာအားနည်းခြင်း	၇	———	———			
၈။ အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း	၈	———	———	———		
၉။ ဘုန်းကြီးကျောင်းလိုအပ်ချက်	၉			———	———	———
၁၀။ သတ္ထုတူးဖော်ရေး	၁၀		———	———	———	———

၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖေါ်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်းနမူနာ(indicative)အဖြစ် ကိုးကားရန်သာ ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက်ပမာဏတွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မီတီသည် တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်လုပ်ငန်းရှင်များထံမှ ဘတ်ဂျက် အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများ

ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖေါ်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသား မဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖေါ်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ လုပ်အား၊သဲ၊ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊အချိန် စသည်)

စီမံချက်ဘတ်ဂျက်

စဉ်	စီမံချက်	ရန်ပုံငွေ (သိန်း)	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်)			
			သာမန်အသုံးစရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်		လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာထောက်ပံ့မှု
				ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး	
၁	ကျေးလက်ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု			√		√
၂	ပညာရေးကဏ္ဍ				√	
၃	မူးယစ်ဆေးဝါး		√		√	
၄	လမ်း			√		
၅	သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ရှောက်မှု	√	√			
၆	၄က်ဖျားကာကွယ်ရေး	√			√	
၇	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ		√		√	
၈	အလုပ်အကိုင်ရှားပါးမှု				√	√
၉	ဘုန်းကြီးကျောင်းလိုအပ်ချက်			√		
၁၀	သတ္ထုတူးဖော်ရေး		√			√

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်ထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့်လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို အထိရောက်ဆုံး အကောင်အထည် ဖော်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ သည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကို အဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီ အသီးသီးအား တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေး ကောင်းမွန် တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာ ကုန်ထုတ်လမ်း အဆင့်မြှင့်ခြင်း လုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များက ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်း အခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများရယူဆောင် ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေး တိုးတက်ရေး ဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်း ကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း အထောက်အကူပြုလမ်း အဆင့်မြှင့်တင်ရန် **ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန**၊ မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှု ဆိုင်ရာ အကူအညီများရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူ ဆောင်ရွက်ရ မည့် ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့ အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။

- ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ
- စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ(နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်များ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများကစီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖော်ပြထားသော သတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီက တာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာ ဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကို ဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာအစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များ ထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခ ကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်း ကဲ့သို့သော စည်းကမ်းများ သတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အား တာဝန်အပ်နှင်း ဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေး အတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေများအား စနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည် ဖော်သော နည်းလမ်းကို လက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း များကို ကြီးကြပ်စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့အစည်း စနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ တည်ဆောက်ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း(Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (financial progress) တို့ကို စနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၄င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃) လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်း လုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးတို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာ ကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက် အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ ယင်းအခြေခံသတင်း အချက်အလက်များပေါ် မူတည်၍ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာသည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)ကို တည်ဆောက်ရပါမည်။ (၃) လပတ် ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့်အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၄င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ (monitoring report)ကို ရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ် စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ၊
- အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ၊
- ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

- ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊
- (၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊
- ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအမြစ်များ စုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက် အခဲများ၊ပြဿနာများ၊
- ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံ ပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထားဖော်ပြပါမည်။ ၄င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားမှုများ၊ ကျေးရွာသူ /သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီ အထောက်အပံ့များ စသည် တို့ ပါဝင်ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံ ရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက် မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်း ဖန်တီး နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

- ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင် သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သောအခွင့်အလမ်းကိုလည်းရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို ပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါ သည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုဇယားများ

(၁) ကျေးရွာလူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့်လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		ကျား	မ	စုစုပေါင်း	စုစုပေါင်း ၏%
၁ နှစ်အောက်	နို့စို့အရွယ်	၁၇	၁၃	၃၀	၃%
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်အောက်	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၃၄	၂၀	၅၄	၅%
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်အထိ	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၃၆	၃၉	၇၅	၇%
၉ နှစ်အထက်မှ ၁၄နှစ် အထိ	အလယ်တန်းကျောင်းသား အရွယ်	၇၀	၆၄	၁၃၄	၁၂%
၁၄ နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ် အထိ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၃၅၂	၃၅၉	၇၁၁	၆၆%
၆၀ နှစ်နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၂၆	၄၇	၇၃	၇%
စုစုပေါင်း လူဦးရေ-၁၀၇၇		**၅၃၅**	**၅၄၂**	**၁၀၇၇**	**၁၀၀%**
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု - ၂၃၀		**တစ်အိမ်ထောင်ရှိ ပျမ်းမျှဦးရေ - ၄.၇၇**			

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာသည်စုစုပေါင်းအိမ်ထောင်စု ၂၃၀စုရှိပြီး ကျား ၅၃၅ ဦး/ မ ၅၄၂ ဦးရှိပါသည်။ စုစုပေါင်းလူဦးရေသည် ၁၀၇၇ ဦးရှိပါသည်။။ တစ်နှစ်အောက်ကလေးမှာ ၃၀ ဦး ငါးနှစ်အောက် ကလေး ၅၄ ဦးမူလတန်းကျောင်းသားအရွယ် ၁၃၄ ဦးအလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် ၇၁၁ဦးသက်ကြီးရွယ်အို ၇၃ ဦးရှိပါသည်။တစ်အိမ်ထောင်လျှင်ပျမ်းမျှဦးရေ ၄.၈ ဦးရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံနှုန်းဖြစ်သော တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှလူဦးရေတိုးပွါးမှု ၅ ယောက်နှုံးထက် အနည်းငယ်သာလျော့နည်း လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

(၁.၂) အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(၁.၂.၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
၁	**စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၅၅		၁၀၆		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၂၅				
၂	**တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-				
၃	**ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၄	**သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၅	**ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-		-	-	
၆	**လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-		-	-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-		-	-	
၇	**ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၃		-	-	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၆			–	
၈	**ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	–			–	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	–			–	
၉	**ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း			–		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	–			–	
၁၀	**လက်လီ–လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	–			–	
၁၁	**ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	–				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	–			–	
၁၂	**ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား			–	–	
၁၃	**ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	–			–	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	–			–	
၁၄	**အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	–			–	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	–			–	
၁၅	**ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	–			–	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				–	
၁၆	**ပညာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	–				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	–	–	–		
၁၇	**ကျန်းမာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	–				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	–				
၁၈	**လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	–			–	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	–				
၁၉	**အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၄၀		၈၂		

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
၂၀	**ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ – UN, INGOs, Companies, etc.,)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	–			–	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
	စုစုပေါင်း	၂၃၀		၁၈၈		

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာသည် အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၂၃၀ စု ရှိသည့်အနက် (၁၅၅)စုသည် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကိုအဓိလုပ်ကိုင်ကြသည်။ အိမ်ထောင်စုတစုမှာ လက်လီလက်ကာ ရောင်းဝယ်သော အိမ်ထောင်စုဖြစ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်သော အိမ်ထောင်စုတွင် မိသားစုဝင်လုပ်အားမှာ ၁၅၃ ဦးရှိပြီး တွဲဘက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ (၁၀၆) ဦးရှိပါသည်။ ရာသီအလိုက်အလုပ်သမားများ အိမ်ထောင်စုများတွင် မိသားစုဝင်လုပ်အားမှာ ၄၀ ဦး ရှိပြီးတွဲဘက် လုပ်ကိုင်သူဦးရေ ၈၂ ဦးရှိပါသည်။ လက်လီလက်ကား ရောင်းဝယ်ပြီး အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်သောမိသားစုဝင်လုပ်အားမှာ တစ်ဦးသာရှိပြီး တွဲဘက် လုပ်ကိုင်သူ ဦးရေ(၃)ဦးရှိပါသည်။

(၁.၂.၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
၁	လယ်ယာလုပ်ငန်း	နေ့စား	၈၀၀၀	၈၀၀၀	၅၀၀၀	၃၀၀၀	
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား	–	–	–	–	
၃	ငါးလုပ်ငန်း – ရေချို/ရေငန် ငါးဖမ်းခြင်း၊ ငါးပိ၊	နေ့စား	–	–	–	–	

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
	ငါးခြောက်လုပ်ငန်း						
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	နေ့စား	၁၀၀၀	၇၀၀၀	၅၀၀၀	၃၀၀၀	
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား	–	–	–	–	
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သ မား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား					
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား	၅၀၀၀	၃၀၀၀	၃၀၀၀	၂၀၀၀	
၈	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား	၅၀၀၀	၃၀၀၀	၃၀၀၀	၂၀၀၀	
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)	နေ့စား	–	–	–	–	
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက် ဆိုင်လုပ်ငန်း	နေ့စား	–	–	–	–	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်

(၁) **လခစား အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ** = (**လစာ** ÷ ၂၂.၇၅)

(၂) **နာရီတွက်ဖြင့် ရသော အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ** = (**တစ်နာရီဝင်ငွေ** × ၈)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာသည် လယ်ယာလုပ်ငန်းအတွက်တစ်နေ့လုပ်အား အများဆုံး လုပ်အားခ မှာ ကျား ၈၀၀၀၊ မ ၈၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်အားခမှာ ကျား ၅၀၀၀ မ ၃၀၀၀ ဖြစ်သည်။

သဘာဝရင်းမြစ်ထုတ်လုပ်ရေးတွင်တနေ့တာအများဆုံးလုပ်အားခမှာ ကျား၁၀၀၀၊ မ ၇၀၀၀ ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံး လုပ်အားခမှာ ကျား ၅၀၀၀၊ မ ၃၀၀၀ ဖြစ်သည်။ စက်ကိရိယာအိမ်သုံးပစ္စည်း ပြင်ဆင်ရေးအတွက် တနေ့တာ အများဆုံးလုပ်အားခမှာ ကျား ၃၀၀၀၊ မ ၂၀၀၀ ဖြစ်သည်။လက်လီလက်ကား ရောင်းဝယ်ရေးတွင် တနေ့တာ အများဆုံးလုပ်အားခမှာ ကျား ၅၀၀၀၊ မ ၃၀၀၀ ဖြစ်ပြီးအနည်းဆုံးလုပ်အားခမှာ ကျား ၃၀၀၀၊ မ ၂၀၀၀ ဖြစ်သည်။

(၁.၃) သဘာဝ ရင်းမြစ်များ

(၁.၃.၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဧယား (၄) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်း အကျဉ်း)	ရေရင်းမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	၈၂၀	သင့်	အနည်းအကျဉ်း	၆၀၀
ယာမြေ /တောင်ယာ	၃၃	သင့်	အနည်းအကျဉ်း	
ဥယျာဉ်ခြံမြေ				
အိမ်ခြံဝင်း စိုက်ခင်း	-			
နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း	-			
ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာမြေ	-			
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ	-			
စားကျက်မြေ	-			
ပလပ်မြေ	-			
အခြား	-			
စုစုပေါင်း	၈၅၃			

ရင်းမြစ် ...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ရေရှိသည့် နေရာအမျိုးအစား-ဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်စိုက်ပျိုးသော မြေဧက ၈၂၀ ရှိပြီး မြေဆီလွှာအသင့်တင့်ကောင်းမွန်သည်။

စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေက ၈၂၀ တွင်၆၀၀ ဧကသည်ဆည်ရေအနည်း အကျဉ်းသာရရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင်ယာမြေက ၃၃ ဧက ရှိပါသည်။ မြေဆီလွှာအသင့်တင့်ကောင်းမွန်ပါသည်။

(၁.၃.၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့်အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)
ကာဗွန် (ဓာတ်ငွေ့/ရေနံ)	မရှိ	လက်လှမ်းမမှီ
အခြား ရင်းမြစ်များ	မရှိ	လက်လှမ်းမမှီ
အခြားသဘာဝရင်းမြစ်		
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ	မရှိ	လက်လှမ်းမမှီ
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)	သင့်	လွယ်

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်ဓါတ်သတ္တုများမရှိပါ။သဘာဝအရင်းမြစ်ဖြစ်သော လမ်းခင်းကျောက်များ၊သဲများကိုရွာ၏အနောက်ဘက် ဟွေဆွမ်ယ ချောင်းကလေးမှရရှိပါသည်။ တောတောင်များနှင့် နီးသဖြင့် နွားစာ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များကိုလည်းလွယ်ကူစွာရရှိနိုင်ပါသည်။

(၁.၄) ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	၁၀ ဧကနှင့် အထက်	၅ ဧကနှင့်အထက်	၃ ဧကနှင့်အထက်	
အိမ်အခြေအနေ	သွပ်မိုး၊အုတ်နံကာ	သွပ်မိုး၊ပျဉ်ခင်း၊ပျဉ်ကာ	သွပ်မိုး၊ထရံကာ	သက်ကယ်မိုး၊ကြမ်းခင်း၊

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု
				ထရံကာ
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု	လက်တွန်းထွန်စက်၊ ခြေလှေ့စက်၊ မြက်ရိတ်စက်၊ ကျွဲ၊ရေစုပ်စက်၊ ခိုင်းနွား	လက်တွန်းထွန်စက်၊မြက်ရိတ်စက်၊ နွား၊လှည်း၊ကျွဲ	ထွန်၊ထယ်၊နွား၊ လှည်း	
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု	ဆန်ကြိတ်စက်၊ မုန့်ကြိတ်စက်	ဟာလာစက်		
အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း	စိုက်ပျိုးရေး	စိုက်ပျိုးရေး	ယာအနည်းငယ်ရှိ ကျပန်း	
အိမ်ထောင်စု -၂၃၀	၂၉ (၁၃%)	၇၉(၃၄%)	၁၀၇ (၄၇%)	၁၅ (၆%)

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာရှိဥစ္စမနအဆင့်ကို ၄ ဆင့်ခွဲခြားထားပါသည်။ အဆင်ပြေသောအိမ်ထောင်စုအဆင့် (၁) အလယ်အလတ် အိမ်ထောင်စုကိုအဆင့် ၂ ဆင်ရဲသောအိမ်ထောင်စုကို အဆင့် ၃ အလွန်ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စု အဆင့် ၄ ဟူ၍ခွဲခြားထားပါသည်။ အဆင် ၁ တွင်ပိုင်ဆိုင်မှုသည် ၁၀ ဧကနှင့် အထက်သွပ်မိုး ၊ အုပ်နံရံကာ၊ နှင့်နေထိုင်ပြီး လက်တွန်းထွန်စက် ၊ ရွှေလှေ့စက်၊ ကျွဲ နွား လှည်း ထွေလာဂျီ မြက်ရိပ်စက်တို့ကို အသုံးပြုပြီးလယ်ယာကို အဓိက စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ကြသည်။ ထို့ပြင် ဆန်ကြိတ်စက်မုန့် နှင့် တီဗီစလောင်းများကိုလည်း ပိုင်ဆိုင်ကြသည်။ အဆင့် ၂ တွင် လယ်ဧကနှင့် ၅ ဧကနှင့်အထက်ရှိ၍ လက်သွန်းထွန်စက် မြက်ရိပ်စက် ကျွဲ နွားလှည်းတို့ဖြင့် အသုံးပြုပြီး နေအိမ်များကို သွပ်မိုး ပျဉ်ခင်း ပျဉ်ကာထားပါသည်။ အဆင့် ၃ တွင် ယာမြေအနည်းငယ်ရှိပြီး လယ်မြေသုံးဧကနှင့် အထက်ပိုင်ဆိုင်ထား သည်။ အဆင့်(၄)တွင် မြေယာမဲ့ဖြစ်ပြီး သက်ကယ်မိုး ကြမ်းခင်းထရံကာအိမ်များဖြစ်သည်။ မိသားစုများသည် အများအားဖြင့် ဆွေမျိုးများ အထောက်အပံ့များကို ခံယူနေသောမိသားစုများ ဖြစ်သည်။

(၁.၅) ထိခိုက်လွယ်မှု

(၁.၅.၁) ဝမ်းစာဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓနအဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု%	ဖြေရှင်းသည့်နည်းဗျူဟာ
၃ လအောက်			
၃ လနှင့် ၅ လ အထိ	၁၉		ချေးယူ
၆လ မှ ၁၂ လ အထိ	၁၈		ချေးယူ

ရင်းမြစ် .. ဥစ္စာဓနအဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအားစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင် တစ်နေ့လျှင်အနည်းဆုံးနှစ်နပ်စားနိုင်သည်။ဆင်းရဲနှင့် အလွန်ဆင်ရဲမိသားစုများတွင်မရှိပါ။၃ လနှင့် ၆ လအကြား ဝမ်းစာဖူလုံသူ ၁၉ အိမ်ထောင် (၅၁%) ရှိပြီး ငွေနှင့် ရိက္ခာကို အပေါင်ခံ ပစ္စည်းအဖြစ် အိမ်ခြံမြေ (သို့မဟုတ်) ရေစုပ်စက် (သို့မဟုတ်) ဆိုင်ကယ်/ ရွှေထည် စသဖြင့် ပေးထားရပြီး အတိုးနှုန်း အနေဖြင့် အနည်းဆုံး ၇% မှ ၂၀% အထိပေးရပြီး မူလရွှေ ထည် ဝယ်ယူသောဆိုင်မှ ချေးယူပါက ၃% ဖြင့် ချေးယူကြရပြီး အမြန်ပြန်ဆပ်ကြရသည်။ ၆ လမှ ၁၂ လအကြားဝမ်းစာဖူလုံသူ ၁၈ အိမ်ထောင်မှာ ဆွေမျိုး၊ မိတ်ဆွေထံမှ ချေးယူကြရပြီး အတိုးအနည်းငယ်သက်သာပါသည်။ လိုသလောက်ချေးငှါးနိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။

(၁.၅.၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား (၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသောသက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်နှင့်အထက်		၁	၁
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်	၁	၁	၂
	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်		
ဆင်းရဲ၍မိသားစဦးရေများသည့်အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု	၅		

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ်အိမ်ထောင်စု	၁		
အခြားဒေသသို့ကြာမြင့်စွာသွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	–		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင်မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို (၆၀)နှစ်အထက်တွင် မ(၁)ဦးရှိပြီး၊မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသူ ကျား ၁ဦး မ ၁ဦးရှိပါသည်။ ဆင်းရဲ၍ မိသားစုဦးရေများသောအမျိုးသမီးဦးဆောင်သောအိမ်ထောင်စု(၅)စု၊ မုဆိုးဖို တခုလပ် အိမ်ထောင်စု ၁စု ရှိပါသည်။ အခြားဒေသများသို့ သွားရောက်နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု မရှိပါ။

(၁.၅.၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု	လတ်	အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု(မြေ၊စိုက်ပျိုးရေ)	လတ်	အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။
၃	ရေကြီးခြင်း	နိမ့်	မရှိပါ
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	နိမ့်	
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	နိမ့်	
၆	မုန်တိုင်း	နိမ့်	
၇	ငလျင်	နိမ့်	
၈	မီးဘေး	နိမ့်	
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	နိမ့်	
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု	နိမ့်	
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	နိမ့်	
၁၂	၄င်္ဂါးရောဂါ	နိမ့်	
၁၃	တိဘီရောဂါ	နိမ့်	

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	နိမ့်	
၁၅	ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ	နိမ့်	
၁၆	တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	နိမ့်	
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	နိမ့်	
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲ စသည်	နိမ့်	
၁၉	အခြား	–	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှုနှင့်သဘာဝအရင်းမြစ်ရှားပါးမှု အသင့်သင့်ရှိသည်။အခြားထိခိုက်သက်ရောက်ခံရနိုင်မှု အခြေအနေ နိမ့်သည်ကိုတွေ့ရသည်။

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	မြင့်	မူးယစ်ဆေးဝါး
၂	အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	နိမ့်	အလွန်မပြေလည်သော အိမ်ထောင်စု
၃	မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ	လတ်	မိသားစုဦးရေများသော
၄	သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသောဒေသတွင် နေထိုင်သူ	နိမ့်	
၅	မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ	နိမ့်	
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသောနေရာ (Prone to accident) တွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းခံရသူများ (IDP)	နိမ့်	
၈	မြေနိမ့်ပိုင်းနေထိုင်သူများ	နိမ့်	
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်	နိမ့်	
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်း	နိမ့်	
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	နိမ့်	
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခဇရိယာတွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သား	နိမ့်	
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	နိမ့်	
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသောသူများ	နိမ့်	
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ဈေးရောင်းသူများ	နိမ့်	
၁၈	နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ	နိမ့်	
၁၉	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ	နိမ့်	
၂၀	ကားသမား	နိမ့်	
၂၁	အခြား	–	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင်လူငယ်များသည်မူးယစ်ဆေးဝါများကို သုံးစွဲနေသူများနေသည်။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်၍ ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများလည်းရှိသည်။ မြေယာမဲ့ ဆင်းရဲသောတောင်သူများလည်း ရှိသည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(၂.၁.၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်းအမည်	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်းတာဝန်	ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ (၄/၅)	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု (၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၁	လယ်သမားအဖွဲ့	၁	၁၅			စိုက်ပျိုးရေး	၄	၈
၂	ဓမ္မစကူလ်း	၃		၁၀		လူငယ်များယာဉ်ကျေးလိမ္မာေေရးန်	၄	၈

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်။

(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ - အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။

(၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

(၄) ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်

(၅) ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆) ကောင်း - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်းနှင့် တက်ရောက်မှုကောင်း၊ မှတ်တမ်းများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ရှိခြင်း။

(၇) သင့် - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်းနှင့် အသင့်အတင့် တက်ရောက်မှုရှိ၊ မှတ်တမ်းအချို့ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

(၈) ညံ့ (အားနည်း) - ကြုံသလို အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း၊ မှတ်တမ်းအချို့သာ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်လယ်သမားအဖွဲ့သို့ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်း၍အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ ၁၅ ဦးရှိပါသည်။ ဦးဆောင်သူများမှာ ဦးတင်ထွေးဖြစ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကို အောင်မြင်ဖြစ်ထွန်းစေရန်နှင့် မြေဆီလွှာ မပျက်စီးရန် ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်ကြရန် စသည်တို့ကိုဆောင်ရွက်နေပါသည်။ ထို့ပြင်မမွေစကူးကိုလည်း ဖွဲ့စည်း ထားပါသည်။ လူငယ်များ တက်သိလိမ္မာစေရန်အတွက် အပတ်စဉ်တနင်္ဂနွေနေ့ကို ဖွင့်လှစ်သင်ပြပေးသည်။

(၂.၁.၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသောပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်းအမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁	မဟာဩဘာငွေစုငွေချေးလုပ်ငန်း		
၂	မြတ်ကျွန်းသာငွေစုငေွေးချေးလုပ်ငန်း		
၃	ဖူလ်တန်ငွေစုငွေချေးလုပ်ငန်း		
၄	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း	၂	စုဆောင်းနေ
၅			
၆			

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

(၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း

(၄) ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ–ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)

(၅) ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (ဥပမာ – UK Aid, GIZ စသည့်)

(၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၇) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်ပြင်ပအဖွဲ့ဖြစ်သော

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းရှိပြီးအဖွဲ့အစည်းမှ ကျေးရွာသို့ထောက်ပံ့နိုင်ခြင်းမရှိသေးပါ။

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့်အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(၂.၂.၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏**စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု**

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၉	၅%	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ ဧကအောက်	၅၄	၂၄%	ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ ဧကမှ ၅ ဧကထိ	၅၃	၂၃%	တောင်သူငယ်
၄	၅ ဧကမှ ၁၂.၅ ဧက ကြား	၇၉	၃၄%	အလယ်အလတ်စား တောင်သူ
၅	၁၂.၅ ဧက အထက်	၂၉	၁၄%	တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		၂၃၀		

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင်မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စု(၉)အိမ်ရှိပြီး၊၂.၅ ဧကအောက် အိမ်ထောင်စု ၅၄ အိမ်၊ ၂.၅ ဧကမှ ၅ ဧကထိ (၇၉)အိမ်၊ (၅) ဧကအောက်နှင့် ၁၂.၅ဧကကြားအိမ်ထောင် စု (၂၉) စုနှင့် ၁၂.၅ ဧကအထက် (၁၂) အိမ်ထောင်စုရှိပါသည်။

(၂.၂.၁.၂) အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက ရေရင်းမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့်ဧရိယာ

ဇယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေရင်းမြစ်နှင့် **ရေသွင်းဧရိယာ**

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ/ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု	
				တနှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၁	ဆည်				
၂	ရေလွှဲဆည်	-			
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း	-			

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ/ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု	
				တန္နစ်ပတ်လုံး/ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၄	အဝီစိတွင်း	–			
၅	လက်ငင် ရေတွင်း	–			
၆	စိမ့်စမ်းရေ	ပုဂ္ဂလိက	၂၂၀	ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှုမရှိ
၇	ချောင်းရေ	ပုဂ္ဂလိက	၆၀၀	ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှုမရှိ
၈	အခြား	–			

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင်လယ်စိုက်ဧက ၈၂၀ ရှိပြီးစိမ့်စမ်းရေသုံးသော လယ်မြေဧက (၂၂၀)ရှိ၍ ချောင်းရေသုံးသော လယ်မြေဧက(၆၀၀)ရှိပါသည်။ ရေရှိမှုသည် ရာသီအလိုက်သာရရှိပါသည်။ သို့သော် လုံလောက်မှုမရှိပါ။

(၂.၂.၁.၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစုပေါင်းစိုက်ဧက	သီးနှံထွက်မှု				သီးနှံစိုက်ပျိုးသည့် ကာလ		သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	အမြတ်ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/ မြင့်)	မှတ်ချက်
		ယူနစ်	အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျမ်းမျှ	မှ	ထိ			
မိုးစပါး	၈၂၀	တင်း	၅၀	၁၀၀		၆	၁၁	လတ်	လတ်	
ပဲငပိ	၄၃၃	တင်း	၁၀	၂၀		၁၂	၆	လတ်	လတ်	
မြေမဲ	၁၂၀	တင်း	၁၀	၂၀		၁၂	၆	လတ်	များ	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင် မိုးသီးနှံဖြစ်သောစပါးစိုက်ဧက ၈၂၀ ရှိပြီး၊ သီးထပ်သီးနှံ အဖြစ် ပဲငပိစိုက်ဧက ၄၃၃ ဧကနှင့် မြေပဲစိုက်ဧက ၁၂၀ ဧကခန့်ရှိသည်။ ဆောင်းသီးနှံ ဖြစ်သော ဂျုတ်၊ကြက်သွန်၊ အာလူး၊ပန်းနှင့် ခရမ်းချဉ်စသည်သီးနှံများကို စိုက်ပျိုးကြသည်။

(၂.၂.၁.၄) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု					စက်ကိရိယာငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသောတောင်သူအရေအတွက်	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
	တစ်ဦးချင်းပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်		ရွာပိုင်			
		အစေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ	အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ		
ထွန်စက်							
လက်တွန်းထွန်စက်	**၈၉**						**ကိုယ်ပိုင်**
အစေ့ချ ကိရိယာ							
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်							
ရိတ်သိမ်းစက်							
ခြွေလှေ့စက်	**၁၇**					**၁၃၉**	**ကိုယ်ပိုင်**
ရေစုပ်စက်	**၈**	–	–	–	–	–	**ကိုယ်ပိုင်**
ခြေနင်းရေတင်စက်	–						
မြက်ရိတ်စက်	**၉၅**						**ကိုယ်ပိုင်**

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင်လယ်ယာသုံးပစ္စည်းဖြစ်သော လက်တွန်းထွန်စက် (၈၉)ခု၊ ရေစုပ်စက်(၈)ခု၊ ခြွေလှေ့စက်(၁၇)ခု၊ ခြက်ရိတ်စက်(၉၅)ခု တို့ကိုအသုံးပြုနေကြသည်။ ကျေးရွာတွင် လယ်ယာသုံးပစ္စည်းများ မရှိသောသူများသည်လည်း လယ်ယာသုံးပစ္စည်းများရှိသောသူများထံ ငှားရမ်းနေကြဆဲဖြစ်သည်။ လယ်ယာသုံးပစ္စည်းများကို လယ်သမားကိုယ်တိုင်သာဖြစ်ပြီး အဖွဲ့အစည်းများမရှိသေးပါ။

(၂.၂.၁.၅) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေ(စိုက်ပျိုးမြေရရှိနိုင်မှု၊မြေဆီဩဇာ)	**အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်**
ရေရင်းမြစ်	**မိုးရေခံ၊ဆည်ရေ**
သဘာဝမြေဆွေး၊ အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာ	
အော်ဂဲနစ်/ဓာတု ပိုးသတ်ဆေး	
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုများ	
နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေး ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု များ	
သွင်းအားစုစျေးကွက်	**လက်လှမ်းမှီ**
ထုတ်လုပ်မှုစျေးကွက်နှင့်ကုန်သွယ်မှု	
အခြား	–

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီးဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။။ ကျေးရွာတွင်စိုက်ပျိုးမြေများသည်မြေဆီလွှာအသင့်သင့်ကောင်းမွန်ပါသည်။ မြို့နှင့်အလှမ်းမဝေးပါသဖြင့်ကျေးရွာတွင်းမှထွက်ရှိသောစပါး ၊ ပဲအမျိုးမျိုးနှင့်ခရမ်းချဉ်၊ ငရုတ်၊ ကြက်သွန်၊ အာလူး၊တို့လွယ်ကူစွာတင်ပို့နိုင်ပါသည်။

(၂.၂.၁.၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့နိုင်မှု	**နည်းပညာလိုအပ်**
မြေဆီဩဇာ အခြေအနေ	**အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်**
ငွေကြေးအရင်းအနှီးရရှိနိုင်မှု	**အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်**

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ အချိန်မီ ရရှိအသုံးချနိုင်မှု	**မရရှိပါ**
လုပ်သားရှားပါးမှု (ကျွမ်းကျင် သူ/ မကျွမ်းကျင်သူ)	**မရှိပါ**
ရေရင်းမြစ်များ ရရှိနိုင်မှု	**ချောင်းရေ**
စိုက်ပျိုးရေမလုံလောက်မှု	**ရှိ**
ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါ	**အသင့်အတင့်**
ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီမှု	**ရှိ**
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	**လိုအပ်**
အခြား	-

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အစိုးရဦးစီးဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာသည် လယ်မြေတိုးချဲ့ရန်ရှိပြီး ယခုစိုက်ပျိုးနေသော စိုက်ပျိုးမြေများသည် မြေဩဇာအသင့်သင့်ကောင်းမွန်သည်။ ငွေကြေးအရင်းအနှီးလည်းရရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေ အချိန်မှီရရှိမှု နည်းပါးပြီး လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှုလည်း လိုအပ်ပါသည်။ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုကြောင့် ဖျက်ပိုးများဝင်လာတတ်ပါသည်။ မိုးညှင်းမြို့နှင့် အလှမ်းမဝေးသောကြောင့် ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီပါသည်။ မိုးညှင်းမြို့နှင့် အလှမ်းမဝေးသောကြောင့် ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကို ကျွမ်းကျင်စွာ မပြုနိုင်ခြင်းကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ နည်းပညာ အကူအညီ လိုအပ်ပါသည်။

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
မွေးမြူရေး			
ခိုင်းနွား	၁၅၅	၇၂၄	
နို့စားနွား			

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
မြင်း			
ကျွဲ	၁၁	၅၁	
မြည်း			
လား			
ဆိတ်			
သိုး			
ဝက်	၇၁	၁၀၇	
ကြက်	၁၅၂	၉၃၇	
ဘဲ	၁	၁၀	
နွားနောက်			
အခြား	-	-	
ငါးလုပ်ငန်း			
ငါးကန်	-		
ပုဇွန်ကန်	-		
ဂဏာန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း	-		
ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	-		
ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	-		
အခြား	-		

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင်စိုက်ပျိုးရေးအတွက်ခိုင်းနွား၊ ကျွဲတို့ကိုမွေးမြူကြသည်။ တနိုင်တပိုင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ကြသည့် အိမ်ထောင်စု(၁၅၅) အိမ်ထောင်စုရှိပြီး နွား(၇၂၄)ကောင်၊ ကျွဲ(၅၁)ကောင်၊ ဝက်(၁၀၇)ကောင်နှင့် ကြက်(၉၃၇)ကောင်၊ ဘဲ(၁၀)ကောင်တို့ကို မွေးမြူကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ငါးလုပ်ငန်းများ မရှိ သေးပါ။

(၂.၂.၂.၂) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) **မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ**

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	**စားကျက်ရရှိနိုင်မှုအသင့်အတင့်**

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
ရေရရှိမှု	**အသင့်အတင့်ရ**
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	အသင့်အတင့်ရ
ချေးငွေ	အသင့်အတင့်ရ
သွင်းအားစုဈေးကွက်	အသင့်အတင့်ရ
ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်	**ကောင်း**
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	**သင့်**
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာ လုံလောက်မှု	**အသင့်အတင့်ရ**
အခြား	**-**
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	**-**
ချေးငွေ	**-**
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	**-**
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	**-**
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	**-**
အခြား	**-**

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စားကျက်မြေတိုးချဲ့နိုင်မှု အသင့်အတင့်ရှိသည်။ မွေးမြူရေးအတွက် ရေလုံလောက်မှုရှိသည်။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်, မျိုးတိရိစ္ဆာန်များကို ဒေသအတွင်း ဆက်သွယ်ရရှိနိုင်သည်။ မွေးမြူရေးအတွက် လိုအပ်သော သွင်းအားစုများကို ဒေသတွင်း အလုံအလောက်ဝယ်ယူ ရရှိနိုင်သည်။ တိမွေးကုဋီစီးဌာနရှိပြီး နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု ရရှိနိုင်သည်။ ဒေသတွင်းရောင်းချရန် ဈေးကွက် အလုံအလောက် ရှိသည်။ မွေးမြူရန် အိမ်ခြံဝန်း အလုံအလောက်ရှိသည်။

(၂.၂.၂.၃) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) **မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ**

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
ချေးငွေရရှိနိုင်မှု	မလုံလောက်
ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	အသင့်အတင့်
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	မရှိ
စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် လိုင်စင်/ လေလံ လက်လှမ်းမီမှု	ခက်ခဲ
အခြား	–
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	–
ချေးငွေရရှိနိုင်မှု	–
အခြား	–

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် ရရှိရန် အခက်အခဲရှိသည်။ မွေးမြူရေးချေးငွေ မရှိ။ နှစ်စဉ် ရာသီရောဂါများ ကျရောက်လေ့ရှိပြီး နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အချိန်မီမရ၊ ကာကွယ်ဆေး ထိုးလေ့ မရှိသော ကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုလည်း လုံလောက်မှုမရှိ။ ဈေးကွက် အလုံအလောက် ရှိသော်လည်း လိုင်စင်မရှိသဖြင့် လွတ်လပ်စွာ ရောင်းဝယ်ခွင့်မရှိ၊ ဈေးကောင်းမရကြပါ။

(၂.၂.၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

(၂.၂.၃.၁)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ် ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစု ဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊	၁			လတ်

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ် ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ် သမား အရေ အတွက်	မိသားစု ဝင် လုပ်အာ း	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း				
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း				
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေပေး ဝေရေး				
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမ ား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း				
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	၁			လတ်
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ)				
၇	လက်လီ- လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး	၄			လတ်
၈	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း				
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး				
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း	-	-	-	

စဉ်	**လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ် ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)**	**လုပ်ငန်း အရေအတွက်**	**ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်**	**မိသားစုဝင် လုပ်အား**	**ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်**
	အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)				
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်း ခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ	-	-	-	
၁၂	ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် **ဘေးကင်းလုံခြုံရေး**)	-	-	-	
၁၃	ပညာရေး	၉		-	လတ်
၁၄	ကျန်းမာရေး	၃		-	လတ်
၁၅	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ	-	-	-	
၁၆	အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ	၈၁		၆၀	
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies. etc.,)	-	-	-	
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူဦးရေ	**၉၉**		**၆၀**	

ရင်းမြစ် ...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် သတ္တုတူးဖော်ရေးကျောက်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့် သဘာဝအရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို အနည်းအကျဉ်းလုပ်ကိုင်ကြပြီး စက်ကိရိယာအိမ်သုံးပစ္စည်းပြုပြင်ရေး လုပ်ငန်းများတွင် အလုပ်သမားအဖြစ် ၁ ဦး လက်လီလက်ကား ရောင်းဝယ်သော အိမ်ထောင်စု ၄ စုရှိပါသည်။ ပညာရေးဝန်ထမ်း ၁၀ ဦးရှိပြီး ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း သုံးဦး ရှိပါသည်။ အိမ်များတွင် အင်္ဂါးလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည်မဖော်ပြနိုင်သောလုပ်ငန်းများ ဝန်ထမ်းအလုပ်သမားအရေအတွက် ၈၁ ဦးနှင့် မိသားစုဝင် လုပ်အား (၆၀) ရှိပါသည်။

(၂.၂.၃.၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃-က) **စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး**မဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
ဆက်သွယ်ရန်လွယ်ကူလာခြင်း	**ဖုန်း**
ကျောက်စိမ်းထွက်ရှိရာဒေသနှင့် အလှမ်းမဝေးခြင်း	**မှော်နယ်မြေသို့ နေ့ချင်းရောက်နိုင်ခြင်း**
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းလာခြင်း	**လမ်းသစ်များဖောက်လုပ်ခြင်း**

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ဖုန်းရှိသောကြောင့် ဆက်သွယ်ရန် လွယ်ကူလာ**သည်။** ကျောက်စိမ်း ထွက်ရှိရာ ဒေသနှင့် အလှမ်းမဝေးခြင်း **မှော်နယ်မြေသို့ နေ့ချင်းရောက်နိုင်သည့်အတွက် ဝင်ငွေရရှိနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများရှိသည်။**

ဇယား(၂၃-ခ)**စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး**မဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် **ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲ**များ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း	**လုပ်ငန်းအတည်တကျမရှိခြင်း**

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ နည်းပါးပါသည်။ လုပ်ငန်းအတည်တကျမရှိခြင်း နိုင်ငံရေးမတည်ငြိမ်ခြင်း၊ ရှေးရိုးကိုသာလိုက်၍ လုပ်ငန်းများကို မဆန်းသစ်နိုင်ခြင်းကြောင့် အလုပ်လက်မဲ့များပေါများပါ သည်။

(၂.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ

(၂.၃.၁) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား (၂၄) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	**ရွှေ့ပြောင်း**လုပ်သား တစ်ဦး အနည်းဆုံးရှိသော အိမ်ထောင်စု	၃၆							-	-	-
၂	**ရွှေ့ပြောင်း**လုပ်ကိုင် သောကျေးရွာရှိလူဦး ရေ		၃၆	၁၃	၄၉	၃၄	၁၅	၄၉	-	-	-
၃	**ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းမှုကာလ**										
	၃ လ အထိ	-				၈		၈			
	၆ လ အထိ	-				၃	၂	၅			
	၁၂ လ အထိ	-				၂		၂			
	၁၂ လ အထက်	-				၂၁	၁၃	၃၄			

ရင်းမြစ် ...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်ရွှေ့ပြောင်းသွားပြောင်းသွားလာသောအိမ်ထောင်စုအရေအတွက် ၃၆

စုရှိပြီး ကျား ၃၆ ဦး၊ မ ၁၃ ဦးရှိပါသည်။ စုစုပေါင်း ၄၉ ဦးရှိသည့်အနက် ပြည်တွင်းသာ လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား များသည် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသောကာလ ၃ လအောက်တွင်ကျား ၈ ဦးရှိပြီး ၆ လအောက် ကျား ၃ဦး မ ၂ဦး စုစုပေါင်း ၅ဦး ရှိပါသည်။ ၁၂ လအောက် ကျား ၂ဦးရှိပြီး ၁၂ လအထက်ကျား (၂၁)ဦး မ (၁၃)ဦးစုစုပေါင်း ၃၄ ဦးရှိသည်။

(၂.၃.၂) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) **ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ**ရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်	၄၉
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းရင်း	-
၃	ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှု မရှိသည့် အကြောင်းရင်း	-
၄	အခြား	-

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေအခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန် ရွှေ့ပြောင်း သွားလာသောလူဦးရေ (၄၉) ဦး ရှိသည်။

(၂.၃.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစုပေါင်း	% ကျေးရွာအတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၃၆			လတ်	
၂	ပြန်ပို့ငွေ လမ်းကြောင်းများ					
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)	၅		-	-	-
	- ဘဏ်	၈		-	-	-

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစုပေါင်း	% ကျေးရွာအတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
	- လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း			–	–	–
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ်			–	–	–
	– ငွေလွှဲလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်နှင့်လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း			–	–	–

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ အလုပ်လုပ်ကိုင်သော အိမ်ထောင်စုအားလုံး ၃၆ အိမ်ထောင်စုသည် ပြန်ပို့ငွေအပေါ် မှီခိုနေရပြီး မှီခိုနေရမှု လတ် သည်။

(၂.၄) ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်)	(၂)မိုင်	(၈)မိုင်
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်း နှင့် ၎င်း၏ အထောက်အပံ့များ	ဆိုင်ကယ်	ကား၊ဆိုင်ကယ်
ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်မှု		
ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦနှင့် ဝန်ဆောင်မှု		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာသည် ဘီလူးမြို့ဈေးနှင့် ၂ မိုင်ခန့်ကွာဝေးသဖြင့် ဈေးကွက်လက်လမ်းမှီပါသည်။ ထို့ပြင် မိုးညှင်းမြို့နှင့်၈မိုင်ခန့်ကွာဝေးသဖြင့် ကျေးရွာထွက်ရှိသော သီးနှံများကို လွယ်ကူစွာ ဈေးကွက်သို့ တင်ပို့ရောင်းချနိုင်ပါသည်။

(၂.၅) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား	ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံပစ္စည်း လိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ
အစိုးရဘဏ်(စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်၊ သ မချေး ငွေ)	ကာလတို	(၅)လနှင့် အထက်	၀.၈၀	ရှိ	နည်း
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်					
ပုဂ္ဂလိက အသေးစား ချေးငွေဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု/ငွေချေးအစီအစဉ်					
ငွေချေးပေးသူ					
အပေါင်ဆိုင်					
မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများ	ကာလရှည်ချေးငွေ	၃ လမှ ၆ လ အတွင်း	၃	မရှိ	နည်း
အခြား	–	–	–	–	–

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု ပေးသောအဖွဲ့များ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှ ချေးယူသုံးစွဲမှုများရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အဓိကစိုက်ပျိုးရေးကိုင်ကြသဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်နှင့်သာ ချိတ်ဆက်သည်။ အခြားဘဏ် လုပ်ငန်းများ မရှိပါ။ အပေါင်ဆိုင်မှလည်း ရွှေထည်များပေါင်နှံ၍ သုံးစွဲမှုများရှိပါသည်။ ဆွေမျိုး (သို့မဟုတ်) မိတ်ဆွေများမှလည်း အနည်းငယ် ချေးယူခြင်းများရှိပါသည်။

(၂.၆) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၆.၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေဆီဩဇာ အခြေအနေ	**လတ်**	**စိုက်ပျိုးမြေများပြုပြင်ပေးခြင်း**
အပင်မျိုးစိတ်များ	လတ်	
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ် ထိန်းချုပ်မှု	လတ်	**ရှိ**
ရေရင်းမြစ်	လတ်	**ဆည်မြောင်းများပြုပြင်ထိန်းသိမ်း**
ငါးမျိုးကွဲများ		
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ		
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု		

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာသည် စိုက်ပျိုးမြေများကို နှစ်စဉ်ထယ်ထိုးလှန်ခြင်း၊ နွားချေးများချပေးခြင်း၊မြေဆီလွှာများချပေးခြင်းများကို ပြုလုပ်ပေးပါသည်။ မိမိတို့စိုက်ပျိုးထားသော အပင်များကိုလည်း မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များကိုသာ ရွေးချယ်စိုက်ပျိုးကြပြီး တရံတခါ ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်မှုကြောင့် ဖျက်ပိုးများ အန္တရာယ်ကိုကြုံကြရပါသည်။ စိုက်ပျိုးရန်ရေကိုလည်း ချောင်းရေမှတဆင့် ရရှိပါသည်။

(၂.၇) ပညာရေး

(၂.၇.၁) ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏%
စာမတတ်သူဦးရေ	၈	၂၂	၃၀	၃.၀၆%
ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး	၃၂	၁၉	၅၂	၅.၃၁%
မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၆၄	၂၃၆	၄၀၀	၄၀.၈၂%
မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၂၂၁	၁၂၉	၃၅၀	၃၅.၇၁%

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏%
အလယ်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၄၇	၅၀	၉၇	၉.၉၀%
အထက်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၇	၁၆	၂၃	၂.၃၅%
တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၂	၁၆	၂၈	၂.၈၆%
၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေပေါင်း	**၄၉၂**	**၄၄၈**	**၉၈၀**	၁၀၀%

ရင်းမြစ် ...အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာသည်စာမတတ်သူဦးရေ ၃၀ ရှိပြီး ဘုန်းကြီးကျောင်းပညာကို သင်သူတတ်မြောက်သောသူ (၅၂)ဦးရှိပြီး မူလတန်းပညာကို သင်ယူရသူ(၄၀၀)ဦး မူလတန်းပညာပြီးဆုံးသူ ၂၈ ဦးရှိပါသည်။

(၂.၇.၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏
မူလတန်း(၅-၉နှစ်)	၄၇	၅၅	၁၀၂	၄၀.၁%
အလယ်တန်း (၁၀-၁၄နှစ်)	၄၂	၇၁	၁၁၃	၄၄.၅%
အထက်တန်း (၁၅-၁၆ နှစ်ကြား)	၇	၂၂	၂၉	၁၁.၄%
တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား၊ သူ	၂	၈	၁၀	၃.၉%

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မူလတန်းသင်ယူနေသော ကျောင်းသူ/ကျောင်းသား (၁၀၂)ဦး အလယ်တန်း ပညာသင်ယူနေသောသူ(၁၁၃)ဦး ၊ အထက်တန်းပညာသင်ယူနေသူ ၂၉ ဦး၊ တက္ကသိုလ်ပညာသင်ယူနေသူ(၁၀)ဦး ရှိပါသည်။ စုစုပေါင်းပညာသင်ယူနေသူဦးရေ(၂၅၄)ဦးရှိပါသည်။

(၂.၇.၃) စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း	
ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်)	ရွာတွင်း	ရွာတွင်း

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း					
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	ခြေကျင်			ခြေကျင်		
စာသင်ကျောင်းအရွယ်အစား (အလျား၊ အနံ၊အမြင့်)	ကျောင်းဆောင်အသစ် ကျောင်းဆောင်အဟောင်း မူကြို			၇၂'x၁၈'x၉' ၁၂၀'x၃၀'x၁၅' ၃၀'x၂၀'x၁၅'		
အမိုး၊နံရံ၊အခင်း အရည်အသွေး				သွပ်မိုး၊ပျဉ်ကာ၊ပျဉ်ခင်း		
ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ(လုံလောက်မှုရှိ/မရှိ) နှင့် ကျောင်းအိမ်သာ အခြေအနေ	လုံလောက်မှုရှိ၊			လုံလောက်မှုမရှိ		
ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု (အာဟာရအမျိုးအစားနှင့် ကြိမ်ရေ)				(၁)ပတ်(၁)ခါဆန်ပြုတ်တိုက်		
ကျောင်းဆရာဦးရေ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
အစိုးရခန့်	၁	၆	၉			
ကျေးရွာခန့်	-	၄	၄			

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်းကို ရွာတွင်းတွင်သာရှိပါသည်။ စာသင်ကျောင်းမှာ ကျောင်းဆောင်ဟောင်း၊ ကျောင်းဆောင်သစ်၊ မူကြိုကျောင်းဟူ၍ ၃ မျိုးရှိပါသည်။ ကျောင်းပရိဘောဂ လုံလောက်မှုမရှိသေးပါ။ ကျောင်းတွင် ကလေးငယ်များအား အဟာရတိုက်ကျွေးမှုသည် တစ်ပါတ်လျှင်တခါ အဟာရ တိုက်ကျွေး ပါသည်။ ကျောင်းရှိပညာရေးဝန်ထမ်းမှာ ဆရာ ၁၃း ဆရာမ ၆ ဦးရှိပါသည်။ ထို့ပြင် မူကြိုဆရာမ ၂ယောက်နှင့်ဆရာမအလုံအလောက်မရှိသောကြောင့် ဆရာမနှစ်ယောက်ကို ရပ်ရွာရှိ ကျောင်းကော်မတီများမှ ထပ်မံငှားရမ်းထားသည်။

(၂.၇.၄) ပညာရေးအခက်အခဲနှင့်ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) **ပညာရေး** အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ကျောင်းဆရာ/မ ရရှိနိုင်မှု	(၁၁)ဦး
တပည့် - ဆရာ အချိုး	(၁၉: ၆)

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	၃၀
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေး အထူးအစီအစဉ်	မရှိ
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	လုံလောက်မှုမရှိ
ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ်မတတ်နိုင်မှု	ရှိ
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှု	ဘောလုံး၊ဘောလီဘော
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	အားနည်း

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင် ကျောင်းတွင်းရှိပညာရေး ဝန်ထမ်းပေါင်း ၁၁ ယောက် ရှိပါသည်။ မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေးအထူးအစီစဉ်မရှိပါ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်ပညာရေး ကိရိယာ လုံလောက်မှု မရှိခြင်းကြောင့် နှစ်စဉ်ပညာရေးအလှူရှင်များ ရှာဖွေခြင်းပြုလုပ်ရပါသည်။ ဆင်းရဲသော မိသားစုများ ကျောင်းစရိတ် မတတ်နိုင်ခြင်းကြောင့် ဆက်လက်ပညာသင်ကြားခြင်းများ မပြုလုပ်တော့ပဲ ကျောင်းထွက်ကာ ဝမ်းစာ ရှာဖွေရသူများ လည်း ရှိပါသည်။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင် ကျောင်းဝင်း၏ ဧရိယာမှာ ၂.၂၅ ဧကရှိ၍ ကစားကွင်းပြုလုပ်ရန် မြေကေ ရှိသော်လည်း အားကစားဆိုင်ရာပစ္စည်းလက်လှမ်းမှီမှု မရှိသောကြောင့်ပြုနိုင်ခြင်းမရှိသေးပါ။ ကျောင်းသား၊ မိဘ၊ ကျောင်းကော်မတီနှင့် ဆရာ /ဆရာမများပူးပေါင်းမှု အားနည်းပါသည်။

(၂.၈) ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ

(၂.၈.၁) အဖြစ်များသောရောဂါများ

ဇယား (၃၄) **အဖြစ်များသော** ရောဂါများ

#	*ရောဂါ*	*ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု*			*မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်*
		မြင့်	*နိမ့်*	*မရှိ*	
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောခြင်း		√		*ရာသီဥတုအပြောင်းအလဲ*
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး		√		*ရေမှတဆင့်*
၃	ငှက်ဖျား		√		*ခြင်ကြောင့်*
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်း			√	

#	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
	ကူးစက်ရောဂါ				
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတဆင့် ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ		√		အနည်းငယ်သာရှိ
၆	တီဘီ		√		အသင့်အတင့်ရှိ
၇	ဆီးချို		√		အနည်းငယ်သာရှိ
၈	သွေးတိုး	√			လူလတ်ပိုင်းနှင့်သက်ကြီးရွယ်အို
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊ စီ)		√		အနည်းငယ်သာရှိ
၁၀	အာဟာရချို့တဲ့မှု			√	
၁၁	အခြား ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ		√		ပွေးနှင့်အရေပြားရောဂါ

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင် အဖြစ်များသောရောဂါများမှာ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော ရောဂါ ၊ သွေးလွန်တုတ်ကွေးရောဂါ၊ HIV၊ AIDS၊ TB၊ ဆီးချို ၊သွေးတိုး၊ အသည်းရောင်၊ အခြားကူးစက်နိုင်သော ရောဂါဖြစ်ပွားမှု နိမ့်သည်။ သွေးတိုးရောဂါ ဖြစ်ပွားမှုမှာ မြင့်သည်။

(၂.၈.၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုနှင့် အာဟာရဆန်းစစ်မှု

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ အာဟာရ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	အဆုတ်ရောဂါ	√		(၃.၆.၂၀၁၅)ရက်တွင်ထိုးသည်
၂	ဆုံဆို့၊ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ	√		(၃.၆.၂၀၁၅)ရက်တွင်ထိုးသည်
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	√		(၆.၈.၂၀၁၅)ရက်တွင်ထိုးသည်
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)	√		(၂)ကြိမ်ထိုးပါသည်။
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	√		(၄.၁.၂၀၁၅)မှ(၃.၁၀.၂၀၁၆)ထိထိုးပါသည်။

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ အာဟာရ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၆	အခြား စုပေါင်း**ကာကွယ်ဆေးထိုးနှုန်းမှု**	√		
၇	အာဟာရမှတ်တမ်းယူမှု(အရပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)	√		***ဆေးထိုး၊ဆေးတိုက်/ပြီးတိုင်းအလေးချိန်တိုင်းပါသည်။***
၈	အာဟာရပညာပေးအစီအစဉ်	√		

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင် ကျန်းမာရေးဆရာ၊ ဆရာမများက အဆုတ်ရောဂါ၊ ဆုံဆိုး၊ ကြက်ညာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင်အသားဝါ၊ ပိုလီယိုရောဂါ၊မေးခိုင်၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအတွင်း၊ ဝက်သက် ရောဂါများ ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းများ ပြုလုပ်ပေးပါသည်။ အခြား ကာကွယ်ဆေးထိုးနှုန်မှုများလည်း ရှိပါသည်။ ဆေးထိုးဆေးတိုက်လာတိုင်း အလေးချိန်ပေးခြင်းများရှိပါသည်။ ကျန်းမာရေးဌာနမှ ဝန်ထမ်းများကလည်း ကျန်းမာရေး အသိပေး ဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်ပေးပါသည်။ ထို့ပြင် ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းမှ လာရောက်၍ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်ပေးခြင်း၊ ဆေးဝါးများလှူဒါန်းခြင်း၊ အိမ်သာ/ ရေလောင်းကန်/ ရေတွင်းအိမ်ပတ်ဝန်းကျင်များ သန့်ရှင်းရေးကို လာရောက်စစ်ဆေးပေးခြင်း၊ ခြင်ထောင်များလာရောက် လှူဒါန်းခြင်း များ ပြုလုပ်ပါသည်။

(၂.၈.၃) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက်မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်

ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု	ခရီးအကွာအဝေး (မိုင်)	အခန်း/ကုတင် (လုံလောက်မှုရှိ/မရှိ)	ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သောအသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန	ရွာတွင်းတွင်ရှိ	မရှိ	ကျန်းမာရေးမှူး- သားဖွားဆရာမ - ၁ အရံသားဖွားဆရာမ -၁ ကြီးကြပ် (၁) - ကြီးကြပ် (၂) - တိုင်းရင်းဆေးကု- အရပ်လက်သည်-	လုံလောက်မှုမရှိ၊	
တိုက်နယ်ဆေးရုံ			ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - ဦး သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ - ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင် -		
မြို့နယ်ဆေးရုံ			ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ -		

ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု	ခရီးအကွာအဝေး (မိုင်)	အခန်း/ကုတင် (လုံလောက်မှုရှိ/မရှိ)	ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
			အရံသားဖွားဆရာမ – ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင် –		
ဆေးဆိုင်		–	ဆေးဝါးကျွမ်းကျင်သူ		

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးခန်း ရှိပါသည်။ ကုတင်၊ အခန်း၊ လုံလောက်မှု မရှိသေးသာကို တွေ့ရပါသည်။ တာဝန်ကျသားဖွားဆရာမနှင့် ကျေးရွာအတွင်း အရံသားဖွားဆရာမသာရှိပါသည်။ တာဝန်ကျသားဖွားဆရာမသည် ကျေးရွာဆေးခန်းတွင် လာရောက် နေထိုင်ခြင်း မရှိသေးပါ။ ကျေးရွာအတွင်း အရံသားဖွားဆရာမသာ လာရောက်နေထိုင်လျက် ရှိပါသည်။ ဆေးနှင့် ပါတ်သက်သော အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ လုံလောက်မှု မရှိသေးပါ။

(၂.၉) ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(၂.၉.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေအတွက်	အကောင်း/အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ရေတွင်း	၃	ကောင်း	√	√	√	
အဝိစိတွင်း (စက်တပ်)						
အဝိစိတွင်း/တုံကင်						

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေအတွက်	အကောင်း/အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ကန်						
မြစ်/ချောင်း						
မိုးရေသိုလှောင်ကန်						
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း	၂၃၂	ကောင်း	√	√	√	
အခြား	-					

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြဓမြေပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်သောက်သုံးရေကို စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်းမှရရှိပါသည်။ ထို့ပြင် ရေတွင်းသုံးစွဲသူ အိမ်ထောင်စု သုံးစုရှိပါသည်။

(၂.၉.၂)သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာ အမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာအမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု	ရှင်းလင်းချက်
ယင်လုံအိမ်သာ	၂၂၇	မတတ်နိုင်သောသူများအားအလှူရှင်များကလှူဒါန်းပေးပါသည်။
ကျင်းအိမ်သာ	၃	အလွန်ဆင်းရဲ၍ယခုမှ အိမ်ထောင်စုခွဲထွက်လာသောအိမ်ထောင်စု
မြေပေါ် အိမ်သာ		
တောထိုင်	-	
စုစုပေါင်း	**၂၃၀**	

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်အိမ်ထောင်စု ၂၃၀ ရှိသည့်အနက် ယင်လုံအိမ်သာကို ၂၂၇ အိမ် အသုံးပြုကြသည်။ မတတ်နိုင်သောမိသားစုများကို ကျေးရွာရှိ အလှူရှင်များလှူဒါန်းခြင်းကြောင့်သာ အိမ်တိုင်းစေ့ အသုံးပြုနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် အလွန်ဆင်းရဲ၍ ယခုမှ အိမ်ထောင်စုခွဲထွက်လာသော မိသားစု

၃ စု သာ ကျင်းတက် အိမ်သာ ကို အသုံးပြုကြဆဲဖြစ်သည်။ သို့သော် ဝမ်းပျက် ဝမ်းလျော ရောဂါ ဖြစ်ပွားမှုနှုန်း နည်း ပါးသည်။

(၂.၁၀) ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

ဇယား (၃၉) ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

#	*ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ*	*ရှိ*	*မရှိ*	*မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်*
၁	ကျေးရွာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီး တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု/ ခေါင်းဆောင်မှု	-	√	
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်း များတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာ ပါဝင် ဆောင်ရွက်မှု		-	
၃	**လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေးများ/အမျိုးသမီးများအား သံသယဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ**	-	√	
၄	**အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု**		√	
၅	**အခြား** (ရှိလျှင်)			

ရင်းမြစ်... (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အမျိုးသမီးဦးဆောင်မှုမရှိသေးပါ။ ကျေးရွာတွင်း၌ အမျိုးသမီးများအား အကြမ်းဖက်မှု၊ တိုင်ကြားမှုမရှိသေးပါ။

(၂.၁၁) အခြေခံ အဆောက်အဦများ အခြေအနေ

(၂.၁၁.၁) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ

လမ်း အမျိုးအစား	**အမျိုး အစား**	**ကောင် ား/ဆိုး**	**တည်ဆော က်**	**ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု**	**လမ်းအရှည် (မိုင်)**

	(၁/၂/၃)		ခဲ့သောနှစ်	ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး	
ရွာတွင်းလမ်း						
ချဉ်းကပ်လမ်း						
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၂	ကောင်း	၂၁၀၅		√	၁မိုင်မှ ၅မိုင်
အခြား						

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ မြေသားလမ်း - ၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း - ၂၊ ကတ္တရာလမ်း/ကွန်ကရစ်လမ်း - ၃

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာသည် မိုးညှင်း နန့်မွန်း ကားလမ်းမပေါ်တွင် တည်ရှိပြီး ကျောက်ခင်းလမ်းဖြစ်ပါသည်။ ကျောက်ခင်းလမ်းကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် စတင်ဖောက် လုပ်ခဲ့ပါသည်။ လမ်း၏ အရှည်မိုင်မှာ နှစ်မိုင်ဖြစ်သည်။ တနှစ်ပါတ်လုံးအသုံးပြုသည်။

(၂.၁၁.၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

တံတားအမျိုးအစား	အရွယ်အစား	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ	
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
ဆိပ်ခံတံတား	-				
ကွန်ကရစ်တံတား	(၃၄'x၇'x၄') (၃၁'x၆'x၁၀'x၄') (၃၁'x၆'x၁၀'x၄') (၂၄'x၈'x၅')	ကောင်း	၂၀၁၅	-	√
ကြိုးတံတား	-				
ရေပြွန်	-				
အခြား	-				

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင် ကွန်ကရစ်တံတား ၄ စင်းရှိပါသည်။ တံတားကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်တည်ဆောက်ခဲ့ပြီး တစ်ပါတ်လုံး အသုံးပြုနိုင်သည်။

(၂.၁၁.၃) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေ**ကြောင်း** သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ်အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု	
			ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း	-			
ပင်လယ်ရေကြောင်း	-			
အခြား	-			

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ၁ - လှေ၊သမ္ဘာန် ၂ - မော်တော် ၃ - သဘော်ဘာ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးမရှိပါ။

(၂.၁၁.၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုးအစား	စက်လှေ	လှေ၊သမ္ဘာန်	စက်ဘီး	မော်တော်ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာကျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွားလှည်း
အရေအတွက်	-	-	၁၃၃	၂၄၆	၄၉	၈	-	၁၃၄

ရင်းမြစ်...အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် စက်ဘီး ၁၃၃ ၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ် ၂၄၆ စီး၊ ထော်လာကျီ ၄၉ စီး ကား ၈စီး၊ နွားလှည်း ၁၃၄ စီးရှိပါသည်။

(၂.၁၂) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား (၄၄) **လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု** အခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ်(ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ်(ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
မဟာဓာတ်အားလိုင်း	၂၁၂		
ဆိုလာစနစ်	၁၈	သင့်	ရှိ
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်	-		
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်	-		
လေစွမ်းအင်	-		
ဇီဝလောင်စာ	-		
အခြား			

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးမရရှိသေးပါ။ ဆိုလာကိုသာ အသုံးပြုရာတွင်လည်း ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရာ၌ အသင့်သင့်ရှိပါသည်။

(၂.၁၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဖြိုလ်တုစလောင်း	အခြား
အရေအတွက်	၃၂၈	၁၀၉	၁၄၀	၂၈	

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာသည် ဆက်သွယ်ရေးအတွက် ဖုန်းကို ၃၂၈ လုံးအသုံးပြုကြသည်။ သတင်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်ရန်ရေဒီယို(၁၀၉)၊ တီဗွီ(၁၄၀)၊ ဖြိုလ်ထုစလောင်း ၂၈ ခုအသုံးပြုကြသည်။

(၂.၁၄) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအားလက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	သာရေး၊နာရေးတွင်ကူညီ
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ဓမ္မစကူလ်းရှိ
အားကစားပစ္စည်းများအားလက်လှမ်းမီမှု	ရှိ

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	အနည်းငယ်
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေး	ရှမ်းစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုရှိ
စာကြည့်တိုက်၊အင်တာနက်စသည်မ ျားအား လက်လှမ်းမီမှု	အင်တာနက်တာအသုံးပြုနိုင်

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင် အပန်းဖြေရန် နေရာများမရှိပါ။ လူငယ်များသည် လုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ကြသော်လည်း ကျေးရွာတွင်းရှိ ဓမ္မစကူးသို့ အနည်းငယ်သာ ကူညီမှုပြုလုပ်ကြသည်။ အားကစား ပစ္စည်းလက်လှမ်းမှီမှု ရှိသော်လည်း ကစားကွင်းမရှိပါ။ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် လူနည်းစုသာ ပါဝင်ကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ရိုးရာစာပေတို့ နှစ်စဉ်နွေရာသီတွင် သင်တန်းဖွင့်ပေးပါသည်။ စာကြည့်တိုက်မရှိသေးပါ၊ လူငယ်များသည် အင်တာနက် အသုံးပြုမှု များပြားလာပါသည်။

(၂.၁၅) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(၂.၁၅.၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှင်းလင်းချက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦ များအား လက်လှမ်းမီမှု	ရှိ
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ချရေးအစီအစဉ်	
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	(၈)မိုင်ခန့်သာဝေးပါသည်။
အခြား	–

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာသည် မလှမ်းမဝေးသောကြောင့် ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦးနှင့် လက်လှမ်းမှီပါသည်။ ရဲစခန်းနှင့်လည်း လက်လှမ်းမှီပါသည်။

(၂.၁၅.၂) မူခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မူခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

	လူကုန်ကူးမှု	ခိုးမှု	မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု	အကြမ်းဖက်မှု
စိုးရိမ် /သာမန်	၂	၂	၁	၁

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

မှတ်ချက် – စိုးရိမ် = ၁၊ သာမာန် – ၂

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင် လူကုန်ကူးမှု အကြမ်းဖက်မှုများမရှိပါ။ ခိုးမှုအနည်းငယ်ရှိပြီး လူငယ်အများစုသည် မူးယစ်ဆေးကို အလွန်သုံးစွဲနေကြပြီး စိုးရိမ်ရသောအခြေအနေတွင် ရှိနေသည်။

နောက်ဆက်တွဲ ၂

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့်အခြေအနေကောင်းများ

အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
• သဘာဝအရင်းအမြစ်များ	- သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် လယ်မြေများသည် မြေပြန့်ဖြစ်ပြီး မြေဆီသြဇာ အတော်အသင့် ကောင်းမွန်သည်။ တောင်သူများလည်း လယ်ယာထွက်ကုန်များကို အလွယ်တကူ သယ်ယူပို့ဆောင်ပြီး ရောင်းချနိုင်သည်။ စပါး၊ပဲငပိ၊ မြေပဲကို အဓိကထား စိုက်ပျိုးကြပါ သည်။ - တောတောင်များနှင့် နီးသဖြင့် နွားစာနှင့် ဆေးဖက်ဝင် အပင်အချို့ကို လက်လှမ်းမီနေပါသေးသည်။
• နေရာတည်ရှိမှုနှင့် ပထဝီဆိုင်ရာ အားသာချက်	- အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာသည် ပထဝီဝင်အနေအထားအရ မြေပြန့်ဒေသတွင်တည်ရှိပြီး၊ မိုးညှင်းမြို့၊ အင်းတော်ကြီးဒေသ၊ ဖားကန့်၊ တာမခံ စသော မှော်နယ်မြေများသို့ လမ်းဖောက်ထားသောကြောင့် အခက်အခဲမရှိ ကူးသန်း သွားလာနိုင်သည်။
• ရပ်ရွာတည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု	- ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။
• ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	- ကျေးရွာအတွင်းတွင် ပြင်ပနှင့်ကျေးရွာအတွင်းမှ ဖွဲ့စည်းထားသော လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ အတော်အသင့်

အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	ရှိပြီး၊ အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုမှာ ကောင်းမွန်ကြပေသည်။ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှလည်း စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ပတ်သက်သော နည်းပညာပေး စံပြစိုက်ကွက်များလည်း ကျေးရွာတွင်စိုက်ပျိုးထားခြင်းသည်လည်း တောင်သူများအတွက် ခေတ်မှီစိုက်ပျိုးနည်း စနစ်များအား အချိန်နှင့် တစ်ပြေးညီရရှိစေသည်။ -
• ဆက်သွယ်ရေး	- ကျေးရွာတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို ဈေးကွက်နှင့် အခြား လူမှုဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများအတွက် လက်လှမ်းမှီ အသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် အင်တာနက် အသုံးပြုနိုင်မှုမှာ အသင့်အတင့်မျှသာ ကောင်းမွန်ပြီး အခြားသတင်းအချက်အလက်များအတွက် ချိတ်ဆက် အသုံးပြုနိုင်သည်။
• ကျန်းမာရေးအဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ	- ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ကောင်းမွန်ပြီး ကျန်းမာရေးပံ့ပိုးပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကိုလည်း အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမှီနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် စိုးရိမ်ရသော ဆေးဝါးကုသလိုမှုအတွက်လည်း မိုးညှင်းမြို့နယ် ဆေးရုံကြီးသို့ သွားရောက်ပြီး ဆေးကုသမှုများ ခံယူနိုင်ကြသည်။
• ပညာတက်ကျွမ်းကျင်လုပ်သား	- ဘွဲ့ရ အရေ အတွက် အသင့်အတင့် များပြားသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှု များ

အဟန့်အတားများ၊ စိန်ခေါ်မှုများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
• ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု	- ရွာသူ/သားများအနေဖြင့် ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်မှု ရှိသော်လည်း ခေါင်းဆောင်မှုအပိုင်းနှင့် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်မှုအပိုင်းတွင် စနစ်ကျမှု အနည်းငယ်အားနည်းကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်မှု သင်တန်းများ လက်လှမ်းမမှီခြင်း။

အဟန့်အတားများ၊ စိန်ခေါ်မှုများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
• သဘာဝအရင်းအမြစ်ထုတ်ယူသုံးစွဲမှု ကန့်သတ်ချက်များ	- စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့နိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး မြေလွတ်မြေရိုင်းများ တိုးချဲ့နိုင်ရန် မြေနေရာလွတ် အနည်းငယ်ရှိသည်။ သို့သော် လက်ရှိမြေပေါ်တွင် ထုတ်လုပ်မှုတိုးမြှင့်ရန်သာ ဆောင်ရွက်ကြသည်။ - ပိုးသတ်ဆေးနှင့် ဓါတုမြေဩဇာသုံးစွဲမှု များပြားသဖြင့် မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကျဆင်းလာသည်။
• လူမှုစီးပွားရေး ကဏ္ဍ	- အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင်သောက်ရေအတွက်မှာ စိမ့်စမ်းရေကို သာအသုံးပြုပြီး တွင်းရေ(၃) ခုရှိပါသည်။ ရေလုံလောက်မှု မရှိသေးပါ။ - ရွာကျောင်းတွင် ဆရာမအလုံအလောက် မရှိသောကြောင့် ဆရာမ(၂) ယောက်ကို ရပ်ရွာရှိ ကော်မတီများမှ ထပ်မံငှားရမ်းထားသည်။
• နည်းပညာနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ	- **မိရိုးဖလာ တစ်သီးစား စိုက်ပျိုးရေးကိုသာ အသုံးပြုနေသေးသည်။** - ဖျက်ပိုးနှိမ်နှင်းရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ပေးနိုင်သော အစီအစဉ် မရှိသေးပါ။ - ဘဏ်မှကျေးရွာသို့အရောက် ဝန်ဆောင်မှုပေးသော စနစ်မရှိပါ။ - အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအတွက်၊ အရင်းအနှီး၊ ကုန်ကြမ်း၊ တတ်သိပညာ စသည့်အဟန့်အတားများ ရှိသည်။ - စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးအတွက် အခြေခံကျသော အရင်းအနှီး၊ နည်းပညာ အကူအညီနှင့် လိုင်စင်/လေလံ လက်လှမ်းမီမှု အားနည်းသည်။
• အခြေခံ အဆောက်အဦး ကဏ္ဍ	- လျှပ်စစ်မီးအတွက် မီးကြိုးများသွယ်တန်း ထားဆဲပင် ဖြစ်ပြီး မီးမရရှိသေးပါ။ - ကျေးလက်ဈေး၊ ကျေးရွာတွင်းလမ်းများနှင့် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းပြုပြင်တည်ဆောက်ရန်

အဟန့်အတားများ၊ စိန်ခေါ်မှုများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	လိုအပ်ခြင်း။ - ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဆေးပေးခန်းတွင် ဆေးနှင့် ပတ်သက် သော အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ၊ ကုတင်၊အခန်းလုံလောက်မှု မရှိသေးပါ။
• လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု	- ကစားကွင်းနှင့် စာကြည့်တိုက် မရှိသေးပါ။ - လူငယ်များ မူးယစ် ဆေးဝါး သုံးစွဲမှုကြောင့် ရောဂါကျရောက်နိုင်မှုနှင့် ဆက်စပ်ရာဇဝတ်များ ဖြစ်ပွားမှု ရှိသည်။
• သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်လျှင် တုန့်ပြန်နိုင်မှု	- လယ်ယာမြေများသည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဒဏ် (တောင်ကျရေ) ကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ ရှိနေပါသည်။ ထိရောက်သော လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ချရေး အစီအစဉ်များ လက်လှမ်းမမီသေးပါ။

ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
၁	**စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်**					
	• သတ္ထုတူးဖော်ရေး အဓိက ကျောက်စိမ်းရေ မဆေး	• နိုင်ငံရေးမတည်ငြိမ်မှု • စျေးကွက်မတည်ငြိမ်မှု • လုပ်ငန်းတွင်စနစ်တကျ တူးဖော်မှုမရှိခြင်း • လုပ်ငန်းတွင် အန္တရာယ်များခြင်း • တရားမဝင်ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခြင်း	• လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းမွန်ခြင်း • ကျောက်မျက်ရတနာ ထွက်သောနယ်မြေနှင့် အလှမ်းမဝေးခြင်း • စနစ်တကျတူးဖော်ရန် စည်းကမ်းများ သတ်မှတ်လာခြင်း • ဆက်သွယ်ရေးကောင်းမွန်လာခြင်း	• သတ်မှတ်ထားသော ဥ ပဒေလိုက်နာမှုရှိခြင်း • ကျောက်စိမ်းစျေးကွက်ကျဆင်းခြင်း • တရားဥ ပဒေစိုးမိုးမှု နည်းပါးခြင်း • ကျောက်စိမ်းရောင်းဝယ်ဖို့ လုပ်ငန်းအတည်တကျမရှိခြင်း • ကုန်စည်စျေးနှုန်းများကြီးခြင်း	• ငြိမ်းချမ်းရေးရရှိမှု နိုင်ငံတော်နှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း • စနစ်တကျတူးဖော်ဖို့ အတွက် စည်းကမ်းသတ်မှတ်ခြင်း • တရားဥ ပဒေစိုးမိုးနိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း • ကုန်ချောထုတ်လုပ်နိုင်ဖို့နည်းပညာများ ရှာဖွေ ခြင်း	- သတ္ထုတူးဖော်ရေးဝန်ကြီးအား ကျောက်စိမ်းနှင့် ပတ်သက် ပြီး ပြည်သူလူထု ခံစားခွင့်ရှိသော စီမံကိန်းတင်ပြခြင်း - စနစ်တကျတူးဖော်ဖို့စီမံကိန်း အစိုးရနှင့် ပူးပေါင်းပြီးရေးဆွဲခြင်း
၂	**မူးယစ်ဆေးဝါး**					

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
	• မူးယစ်ဆေးဝါး	• အပျင်းပြေ • စိတ်ဖိစီမှုများခြင်း အပေါင်းအသင်းဆွဲဆောင်မှုများခြင်း • ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲ၊အားကစားလိုက်စားမှုမရှိခြင်း • စာပေလေ့လာလိုက် စားမှုနည်းပါးခြင်း • မူးယစ်ဆေးဝါးပေါ်းများခြင်း • လက်တည့်စမ်းလိုမှုပြုလုပ်ခြင်း • မူးယစ်ဆေးအရောင်းပင်မဒိုင်ကို ထိရောက်စွာမတားဆီးနိုင်ခြင်း • လဒ်ပေးလဒ်ယူမှုများ ခြင်း	• တိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့များရှိခြင်း • ရောင်းဝယ်မှုကို တားဆီးခြင်း • မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲရောင်းဝယ်မှုအဖွဲ့ဟာပြောမှုများပြုလုပ်ပေးခြင်း • အားကစားကွင်းရှိခြင်း • ဝိုင်းဝန်းထိန်းသိမ်းခြင်း	• မူးယစ်ဆေးဝါး အလွယ်တကူရရှိ ခြင်း • မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် ပတ်သက်သောဗဟုသုတနည်းပါးခြင်း • အပျော်အပါးလိုက် စားခြင်း • ထိရောက်စွာအရေးယူမှုမရှိခြင်း • ဥပဒေအရာရှိများနှင့် ရွာသားများပူးေပါင်းဆောင်ရွက်မှုမရှိ ခြင်း • မူးယစ်ဆေးဝါး ကာကွယ်တိုက်ဖျက်ရေး ပညာပေး	• အားကစားလိုက်စားခြင်း • စာအုပ်စာပေလေ့လာခြင်း • မူးယစ်ဆေးဝါးဟောပြောပွဲပြုလုပ်ပေးခြင်း • မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့ဖွဲ့စည်းခြင်း • ဆေးဖြတ်ရန်ဆေးရုံသို့ ပို့ပေးခြင်း • ဌာနဆိုင်ရာနှင့်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း	• လူငယ်များဗဟုသုတတိုးပွား စေရန် စာကြည့်တိုက်များဖွင့်လှစ်ပေးခြင်း • မူးယစ်ဆေးဝါးရောင်း • ဝယ်သူ များအား ဌာနဆိုင်ရာ များနှင့် ပူးပေါင်း၍ ဖမ်းဆီးခြင်း

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
		• စဉ်းစားဆင်ခြင်မှုမရှိ ခြင်း • ငွေရလွယ်ခြင်း • ဗဟုသုတနည်းခြင်း		ဟောပြောပွဲများတက်ရောက်မှုမရှိခြင်း		
၃	**ပညာရေး**					
	• ပညာရေးကဏ္ဍ၏ ချွတ်ယွင်းအားနည်း ခြင်း	• ကျောင်းခြံစည်းရိုးလုံခြုံ မှုမရှိခြင်း • အဆောက်အဦးမလုံလောက်ခြင်း • ဆရာ/မ	• ပညာရေးဝန်ထမ်းများနေအိမ်များရှိခြင်း • ရေအနည်းငယ်ရရှိခြင်း	• ဆရာ/မ များလုံလောက်စွာမရှိခြင်း • သင်ထောက်ကူပစ္စည်းမရှိခြင်း	• ပညာရေးဝန်ထမ်းအနည်းငယ်ရှိခြင်း • အဆောက်အဦးတိုးချဲ့ရန် မြေကွက်များရှိခြင်း	–ကျောင်းကော်မတီများနှင့် ပညာရေးဌာနများကို ချိတ်ဆက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ခြင်း –ကျောင်းစာကြည့်တိုက်များ

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
		မလုံလောက်ခြင်း • သင်ထောက်ကူပစ္စည်း မရှိခြင်း • ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ လုံလောက်စွာမရှိခြင်း • ကျောင်းစာကြည့်တိုက် များမရှိခြင်း	• အိမ်သာများကောင်း မွန်မှုရှိခြင်း • ကစားကွင်းအနည်း ငယ်ရှိခြင်း • စိုက်ပျိုးမြေများရှိခြင်း	• ရံပုံငွေများမရှိခြင်း • ကျောင်းသားမဘများ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုအားနည်းခြင်း • ပညာရေးအတွက် လိုအပ်သော အလှူရှင်များနည်း ပါးခြင်း	• လုပ်အားရှိခြင်း • ကျေးရွာရပ်မိ/ရပ်ဖများမှ ဆရာ/မများအား ငှားရမ်းပေးခြင်း • ကျောင်းကော်မတီများ စနစ်တကျဖွဲ့စည်းပေးခြင်း • ကျောင်းကော်မတီများနှင့်ပညာရေးဌာနများကို ချိတ်ဆက်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း • ကျောင်းစာကြည့်တိုက်များ ဖွင့်လှစ်ပေးခြင်း	ဖွင့် လှစ်ပေးခြင်း –ကျေးရွာရပ်မိ/ဖများမှ ပညာရေးဝန်ထမ်းများဌား ရမ်း ပေးခြင်း
၄	**စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ**					
	• စိုက်ပျိုးရေးနည်း ပညာအားနည်းခြင်း	• ပိုးဖျက်ဆီးမှုများခြင်း • ရေရရှိရန်ခက်ခဲခြင်း • နည်းပညာဗဟုသုတ အားနည်းခြင်း • အသီးအဆံမအောင်မြင် ခြင်း	• ပိုးသတ်ဆေးများသုံးစွဲ ရန်ရရှိနိုင်မှုရှိခြင်း • ရေသွင်းရန်မြောင်းများ ရှိခြင်း • မျိုးကောင်းမျိုးသန့် ရရှိနိုင်ခြင်း • မြေဆီလွှာအသင့်အ	• ပိုးသတ်ဆေးများကို ရွေးချယ်ရန်မသိရှိခြင်း • စိုက်ပျိုးမြေများသဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်ပျ	• မြေဆီလွှာများညှိပေးခြင်း • စိုက်ပျိုးမြေစနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းပြုပြင်ပေးခြင်း • စိုက်ပျိုးရေးနည်းပည	▪ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်စိုက်ပျိုးရေးဌာန နှင့်ချိတ်ဆက်၍ ဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးခြင်း ▪ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရွေးချ

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
			တင့်ကောင်းမွန်ခြင်း	က်စီးခြင်း • ဆည်မြောင်းများ ပြုပြင်မှုအားနည်းခြင်း • ရာသီဥတုမမှန်ကန် ခြင်း • စိုက်ပျိုးရေးဝန်ထမ်းများကွင်းဆင်းမှုအား နည်းခြင်း • အရင်းအနှီးစိုက်ထုတ်နိုင်မှုအားနည်းခြင်း	ာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် စိုက်ပျိုးရေးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်၍ဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးခြင်း • မျိုးကောင်းမျိုးသန့် ရွေးချယ်ရာတွင်စိုက်ပျိုး ရေးဝန်ထမ်းများအားအကူအညီတောင်းခံခြင်း	ယ်ရန် စိုက်ပျိုးရေးဝန်ထမ်းများအား အကူအညီတောင်းခံခြင်း
၅	**အလုပ်အကိုင်**					
	• အလုပ်အကိုင်ရှားပါးမှု	• စီးပွားရေးစိတ်ဝင်စားမှု နည်းပါးခြင်း • ပညာရေးအားနည်းခြင်း • အပျော်အပါးလိုက်စား မှုပေါများခြင်း	• ကျောက်စိမ်းထွက်ရှိ ရာနယ်မြေနှင့်လက်လှမ်းမှီခြင်း	• နိုင်ငံရေးအခြေအနေ မကောင်းခြင်း • လူဦးရေနှင့်အလုပ် အကိုင်မမျှတခြင်း	• ပညာရေးတိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း • စီးပွားရေးနှင့်ပတ်သက် သောဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးခြင်း	▪ အလုပ်သမားဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်း၍ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများရရှိအောင်တောင်းဆိုခြင်း ▪ ပညာရေးတိုးတက်ကောင်းမွန်လာအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
၆	**ဘာသာရေး**					
	• **ဘုန်းကြီးကျောင်း လိုအပ်ချက်များ**	• ငွေကြေးလုံလောက်မှု မရှိခြင်း • ကျောင်းဝင်းအုတ်တံတိုင်းမရှိခြင်း	• လုပ်အားရှိခြင်း • သဲကျောက်များရှိခြင်း • အလှူရှင်အနည်းငယ် ရှိခြင်း	• ငွေကြေးအခက်အခဲ ရှိခြင်း • ကုန်ကြမ်းများ လိုအပ် ခြင်း • ယာဉ်ကိရိယာများ လိုအပ်ခြင်း	• **သဒ္ဒါတရားရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း**	• ငွေကြေးစုဆောင်းထားခြင်း • အလှူရှင်များရှာဖွေခြင်း
၇	**သဘာဝပတ်ကျင်**					
	• သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း	• သစ်များကိုစနစ်တကျ ခုတ်ယူသုံးစွဲမှုမရှိခြင်	• အစုအဖွဲ့ပိုင်စိုက်ခင်းများရှိခြင်း • စိုက်ကွက်ထဲတွင်သ	• သဲကျောက်များ ဆက်လက်ထုတ်ယူနေ ခြင်း	• ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်ချိတ်ဆက်၍ သယံဇာတထုတ်ယူမှုကို တားမြစ်	• ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်ပူးပေါင်း၍ သယံဇာတထုတ်ယူမှုကို

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
		်း • ထင်းများကိုသုံးစွဲခြင်း • သဲကျောက်များကို အကန့်အသတ်မရှိ ထုတ်ယူခြင်း • ကျူးကျော်တောင်ယာများခုတ်ယူခြင်း • တောထွက်သယံဇာတ ပစ္စည်းများ စည်းကမ်းမဲ့ထုတ်ယူခြင်းသဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ပျက်စီးခြင်း	ဘာဝသစ်ပင်များစွာ ရှိခြင်း	• စိုက်ခင်းဧရိယာပိုင် နက်ထဲတွင် ဆင်၊ကျွဲ၊နွားများ လွတ်ကျောင်းခြင်း • သစ်တောထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ အသိပညာနည်းပါးခြင်း • တောထွက်သယံဇာတ ထုတ်ယူမှုကို တားမြစ်၍မရနိုင်ခြင်း	ခြင်း • ကျွဲ၊နွားများမကျောင်းရန် စည်းကမ်းသတ်မှတ်ထားခြင်း • သဲကျောက်များစနစ်တကျ ထုတ်ယူရန် နေရာချစီမံဆောင်ရွက်ခြင်း	တား မြစ်ခြင်း • သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်မှု ဖွဲ့စည်းခြင်း
၈	**လမ်းများ**					
	• လမ်းမကောင်းခြင်း	• ယာဉ်ကြီးများဖြတ်သန်းသွားလာမှုများခြင်း • ရေလျှံခြင်း • သက်တမ်းကြာခြင်း	• သဲ၊ကျောက်များရှိခြင်း • လမ်းခင်းရန်ယာဉ်ကားများရှိခြင်း • လုပ်အားရှိခြင်း	• လမ်းပြင်ရန်ရာသီ ချိန်မရောက်ရှိခြင်း • လိုအပ်သောစက်	• ရေစီးရေလာကောင်းအောင်ပြုလုပ်ခြင်း • ယာဉ်ကြီးရှောင်လမ်းများ ပြုလုပ်ပေးခြင်း • ရွာတွင်းလမ်းတွင်သဲ	• ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဌာန နှင့်ပူးပေါင်း၍ ရွာလမ်းများကို ပြုပြင်ပေးခြင်း • လမ်း၊တံတားပြုပြင်နိုင်ရန်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
		• လမ်းခင်းရာတွင်နည်း စနစ်ကောင်းများမသုံး ခြင်း		ယန္တရားများမရှိခြင်း • အိမ်ရှေ့ရေနုတ်မြောင်း မရှိခြင်း • ရံပုံငွေမရှိခြင်း • လမ်းပြင်ရန်နည်းပညာလိုအပ်ခြင်း	ဖို့ပေးခြင်း • လမ်းပြင်ရန်အတွက် အလှူရှင်များရှာဖွေခြင်း • ရံပုံငွေရှာဖွေခြင်း	အလှူရှင်များပေါ်ပေါက်လာအောင်ရှာဖွေခြင်း • အတတ်ပညာရှင်များနှင့်ချတ်ဆက်၍ နည်းပညာများလေ့လာခြင်း
၉	**ကျေးလက်ကျန်းမာရေး**					
	• ကျေးလက်ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အားနည်းခြင်း	• ဆေးခန်းသာရှိ၍ ကျန်းမာရေးတာဝန်ကျ ဆရာမအချိန်ပြည့်မစောင့်ရှောက်နိုင်ခြင်း • ဆေးရုံနှင့်အလှမ်းဝေးခြင်း • ဆေးဝါးလုံလောက်မှုမရှိ ခြင်း • ဆေးခန်းတိုးချဲ့ဆောက်လုပ်ရန်လိုအပ်ခြင်း	• ဆေးခန်းရှိခြင်း • မြေကွက်ရှိခြင်း • သဲ၊ကျောက်များရှိခြင်း • လုပ်အားရှိခြင်း • ယာဉ်ကားများရှိခြင်း • အလှူရှင်အနည်းငယ် ရှိခြင်း	• ဆေးဝါးလုံလောက်မှုမရှိခြင်း • ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းမရှိတာအထက်ကမသိရှိခြင်း • ကျန်းမာရေးဌာနကလာရောက်စိစစ်မှုမရှိခြင်း • ဆေးပေးခန်းဆောက်ရန်ရန်ပုံငွေ	• ကျန်းမာရေးဌာနသို့ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများအချိန်ပြည့် စောင့်ရှောက်ရန်အထက်သို့ တင်ပြခြင်း • ကျန်းမာရေးဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးခြင်း • ဆေးဝါးအလှူရှင်များရှာပါးခြင်း	• ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်း၍ဆောင်ရွက်ခြင်း • ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးခြင်း

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
		• ရံဖုံငွေမရှိခြင်း		အခက်အခဲရှိခြင်း • ဆေးပေးခန်းတိုးချဲ့ ဆောက်လုပ်ရန် နည်းပညာလိုအပ်ခြင်း		
၁၀	**အဖျားရောဂါ**					
	• ငှက်ဖျား	• ခြင်ပေါက်များခြင်း • မြောင်းသန့်ရှင်းမှုမရှိခြင်း • သစ်ပင်ခြံနွယ်များထူထပ်ခြင်း • ခြင်ထောင်မလုံလောက် ခြင်း • ကျန်းမာရေးဗဟုသုတ နည်းခြင်း	• ဆေးခန်းရှိခြင်း • ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်း များခြင်ထောင်ဝေငှပေးခြင်း	• ရေဝပ်နိုင်သော ချောင်း၊မြောင်းများ ရှိခြင်း • ကျေးရွာအတွင်း ရေစီးမြောင်းများ မသန့် ရှင်းခြင်း • ဆေးဝါးမလုံလောက်ခြင်း • စာကြည့်တိုက်များမရှိခြင်း	• ချောင်းမြောင်းများကို ရေစီးရေလာကောင်း အောင်ပြုပြင်ပေးခြင်း • ကျန်းမာရေးဗဟုသုတ ဟောပြောပွဲများပြုလုပ် ပေးခြင်း • စာကြည့်တိုက်များဖွင့်လှစ်ပေးခြင်း • ခြင်ထောင်များကိုဆေးစိမ်ပေးခြင်း • ငှက်ဖျားတိုက်ဖျက်ရေး အဖွဲ့နှင့်ပူးပေါင်း၍	• ကျန်းမာရေးဗဟုသုတ ဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးခြင်း • စာကြည့်တိုက်များဖွင့်လှစ်ပေး ခြင်း • ငှက်ဖျားရောဂါကာကွယ်တိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့နှင့်ပူးေပါင်း၍ငှက်ဖျားရောဂါ ကာကွယ်တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ ဆောင်ရွက်ခြင်း

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
					၄င်္ကဖျားရောဂါတိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်း	

ကိုးကားစာရင်း

၁။စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေး ဆွဲခြင်းလမ်းညွှန်စာအုပ်၊၂၀၁၅၊မေ။

၂။ ၂၀၁၆ခုနှိုဝင်ဘာလက အုန်းစံဆိုင်ကျေးရွာတွင် ကျင်းပခဲ့သောကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း လုပ်ငန်းမှမှတ်စုများ၊

၃။ ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ကျေးရွာဆိုင်ရာရည်ညွှန်းမှတ်တမ်းစာအုပ်၊